

De danske Baptist-Menigheders
Forenings-Conferents,
holdt i Kjøbenhavn den 14de og 15de Oct. 1867,

tilligemed den syvende

Forbunds-Conferents
af de forenede Menigheder af døbte Christne
i Tyskland, Danmark, Sveits, Frankrig, Polen,
Rusland og Tyrkiet,
holdt i Hamborg fra den 12te til den 21de August 1867.

Et Votog af Protokollerne i begge
Conferents Møder.

Nakskov.

Trykt i Kjeldskovs Enkes Bogtrykkeri.

1868.

De danske Baptist-Menigheders Forenings-Konferents.

Følge en af de danske Brødre, der havde indfundet sig til Forbunds-Konferensen i Hamborg den 11te August 1867, ved et særligt Møde tagen Beslutning, gennem „Den danske Evangelist“ at indbyde til en dansk Konferents i Kjøbenhavn, hvilken skulle afholdes samtidig med Aabnings-Gudstjenesten i Christus-Kapellet, den 13de October 1867, indfandt sig paa det sidstnævnte Sted følgende afordnede Brødre:

Aalborg: Lars Jørgensen og Ernst Jensen; Bornholm: P. E. Ryding; Hals: Christen Nielsen; Hesselho: Niels Hansen; Høiby: Peter Rasmussen; Kjøbenhavn: J. Købner, A. Stoel og Struve; Langeland: A. Madsen Hansen; Nakskov: Niels Larsen; Øre: J. A. Petersen; Sipperup: Christian Larsen; Vandløse: Lars Henriksen, Lars Knudsen, Lars Petersen og Christian Petersen; Veile: Græfe; Vestsjælland: Christian Hansen, og endel andre Brødre som Giæster, deriblandt vor elskelige Br. J. G. Ondcen fra Hamborg, Søren Hansen fra Waarst og J. L. Rymker fra Odense.

Efterat Aabnings-Gudstjenesten i Christus-Kapellet havde fundet Sted Søndagen den 13de October, aabnedes Conferentsen den næste Dags Morgen kl. 9 med Affyngelsen af Psalmen: „O Heilig Land, kom til os ned“, og en Ven af Br. Rymker, saavel som Guds Ords Læsning og en fort Velkomst tale af Br. J. Købner, hvorpaa Sidstnævnte blev valgt til at lede Forhandlingerne og N. Larsen til at nedskrive samme.

N. Larsen forelæste nu først

De ved de danske Brødres særskilte Møde i Hamborg fledfundne forhandlinger,

af hvilke følgende er et kort Udtog:

„Beg Forbunds-Konferensen i Hamborg samledes følgende Brødre: J. Købner, P. C. Ryding, J. V. Petersen, A. M. Hansen, N. Larsen, L. Henriksen, C. Christoffersen, S. Hansen og L. Jakobsen, sig til et særskilt Møde den 15de August. Efter en fort Opbyggelse med Sang og Bon, indtog Br. J. Købner Forsædet og N. Larsen blev anmodet om at nedskrive Forhandlingerne.

Br. J. Købner fremlagde først Regnskabet angaaende Foreningsklassens Indtægt og Udgift. Siden sidste Konferens, da Klassen blev oprettet, havde den haft en Indtægt af 217 Rd. 1 Mt. 10 St. og en Udgift af 44 Rd. 1 Mt. 6 Sk., saa at den havde 173 Rd. „Mt. 4 St. i Behold. — For Indtægten er qvitteret i Evangelisten, men Udgiften stiller sig saaledes: Til Br. J. Købners Reise til Hesselho, Odense og Øure for at ordne de befjendte Forhold: 31 Rd. 2 Mt. 14 St., til to lithographerede Skrivelser i Missionsanliggender tilligemed Porto til deres Forsendelse til Menighederne: 4 Rd. 4 Mt. 8 St., og til Tyløse Menighed til dens Afordnedes Reise til Forbunds-Konferensen: 8 Rd.

Man talede derpaa om Missionen og hvad der stod i Forbindelse med den. Fyen og Vestkysten af Jylland fremhævedes som Steder, der var meget forhømte i henseende til christelig Virksomhed. Br. Købner ønskede ogsaa en Missionær for København, at han kunde blive lidt mere løs til engang imellem og saa at besøge de øvrige Menigheder i Danmark. Da Menighederne i Veile, Farre og Hesselho ved et Brev til Br. Købner havde udtalt det Haab at kunne slappe de 100 Thaler, som en fjer Mand i Tydfland havde anmodet danske Baptister om at sammenbringe, hvortil han saa vilde lægge 100 Thaler, til dersor at udsende en dansk Missionær, og da der fandtes 173 Rd. i Foreningsklassen, saa havde man Haab om at kunne ansette to Missionærer. For Vestkysten af Jylland anbefaledes S. Hansen, som dertil svarede, at det var bedre at se sig om efter en Anden, da man havde ham al-

ligevel, idet han allerede anvendte al sin Tid til Missionsvirksomhed. Man foreslog derpaa et Par andre Brødre, som man troede var stillede til denne Gjerning. Men da den danske Konferentse i Hamborg var saa lidet repræsenteret af de danske Menigheder, saa tog man den Beslutning gjennem Evangelisten at indynde til en dansk Konferentse, som skulle finde Sted samtidig med Aabnings-Gudstjenesten i Christus-Kapellet den 13de October 1867, hvor man haabede at finde Lejlighed til nærmere at omtale Missionssagen.

Dernæst talede man om Oprettelsen af Missionsfabrikker, da den omtalte Mand i Tydskland havde tilskrevet Br. Købner om Oprettelsen af saadanne, til hvilke han havde lovet os højdelig hjælp.

Et lidet Skrift, betitlet: „En Liden mod en Stor”, som var udgivet af Søren Hansen, blev derpaa omtalt. Den nævnte Broder havde tidligere udgivet en Sang, med Overskrift: „Stats-, Folke- og Verdenkirken”, for hvilken han havde været fængslet i tre Maaneder, og nu havde han udgivet ovenomtalte Skrift som Procedure, men i samme havde han ikke alene optaget hin Sang, for hvilken han havde været fængslet, men ogsaa tilføjet endel. Forklaringer og Udsagn, for hvilke man mulig kunde angribe og straffe ham paany. Br. Købner dadlede disse Skrifter, og sagde blandt Andet: „Er det Ret at fælde Folk ud? Nei! Man bør fuge dem deres Fejl, men ikke betjene sig af Skjældsord eller deslige. Kan Evangeliet ikke omvende et Menneske og føre det til Herren, saa kan hverken Ivang, Haardhed eller Skjældsord gjøre det.” Han saavelsom de andre Brødre anmodede Søren Hansen om ikke at udbrede det nævnte Skrift, men at lægge Sagen frem for Herren til næste Konferens.

Man udtalte derpaa det Ønske, at der i Evangelisten maatte qvitteres for de Venge, der kom ind til Foreningsklassen.

Dernæst dreiede Talen sig om et Par andre Småskrifter, nemlig Et om „Frafald fra Naaden”, og Et, som var udgivet mod Tusindaaarsriget, hvilke ogsaa blevne dadlede. Skriften, der var rettet imod Tusindaaarsriget, havde Br. S. Hansen critiseret, iher Strivemaaden, hvorved Udgiveren havde besluttet sig til at tilintetgjøre det, og om det andet Skrift, om Frafald fra Naaden,

som vilde den Sandhed tillivs, at virkelige af Guds Aland gjen-
føgte Sjæle ikke kunne fortabels, udtalte man sig derhen, at det
var bedst at forholde sig rolig og at lade Sandheden udbrede sig
ad en langsom Vei. Månen var fremdeles af den Menig, at man
ikke burde udbrede saadanne Skrifter paa egen Haand, men lade
andre Brødre gjennemlæse dem, førend de blevne trykte.

Man talede derpaa lidt om **Sagen i Odense**, og paa Br.
Petersens Spørgsmaal, hvorledes han burde forholde sig til de
Spødkende i Odense, som stode i Forbindelse med Br. Rymker, blev
svaret, at han burde bessuges, og at der ligeledes burde holdes
Madvare med ham og de Haae, der stode i Forbindelse med ham.

Melskjørs Sag kom derefter paa Tale. Man betragtede nu
denne for at være tilende, idet Broderen paa Sjælland, saavel som
Conferensen, havde støttet ham den Dpreisning, de kunde.

Dernæst blev en fra en vis Jensen i Jylland til alle Baptist-
Menigheder i Danmark udsendt **Circulationskrivelse** omtalt.
Indholdet af denne Skrivelse, som allerede havde circuleret blandt
Menighederne i Jylland, og som nu var kommen den lollandiske
Menighed i Hænde, var en Opsordring til en Forening mellem
hans Tilhængere og os, men da man ikke turde gaae ind paa
Forslagene, saa besluttede man at tilbagesende den nævnte Skrivelse
og ikke at lade den omhende i flere Menigheder, og endelig fuld man
paa Spørgsmaalet, om Psalmebogen snart var færdig, det
Svar, at Br. Købner havde haft saa travlt med Kapellet og andre Ting,
at der endnu kun var begyndt paa den, men nu haabede
han at kunne tage fat paa den med Alvor."

Br. Købner fremførte nu

Missionssagen, som den Nødvendigste og Vigtigste af Alt. Vestkysten af Jylland
og Fyen fremhævedes som meget forsømte i Henseende til christelig
Missionsvirksomhed, og der blev foreslaet et Par Brødre, som
man troede varé skifte til at udsendes som Missionærer. Den
ene, nemlig Br. Søren Hansen, til at virke paa Vestkysten af Jyl-
land, og den anden til at virke paa Fyen.

Et Par jydske Brødre anbefalede Søren Hansen som egnet til
denne Gjerning, og hvorvel de nødig vilde undvære ham i den
aalborgske Menighed, saa vilde de dog ikke have noget imod at

overlade ham til Veile og Farre Menigheder, hvis det saaledes var Guds Willie.

S. Hansen sagde, at han kunde nok virke et Par Aar endnu for sine egne Benge, saa kunde man jo vente til den Tide med at give ham Understøttelse. Jævrigt var han villig til at underlæste sig Guds og Brødrenes Willie.

Flere Brødre udtalte sig derhen, at naar Søren Hansen kun kunde holde sig et Par Aar, saa var det den høje Tide, at han fik Understøttelse.

N. Hansen talede om, at de tre Menigheder: Veile, Farre og Hesselbo havde forenet sig om at samle 100 Rd., til dorfør at udsende en Missionær. De ønskede en Opvækfelsesprædikant, men det var det uheldige, at ingen af de to Brødre, der vare bragte i Forslag, vare Opvækfelsesprædikanter.

Græfe figer, at stjældt disse tre Menigheder havde forenet sig om at samle de omtalte 100 Rd. til Udsendelsen af en Missionær, saa havde han dog tænkt paa et andet Forslag, om ikke hvert Medlem i Foreningen kunde give 1 Rd. til Missionen om Aaret, saa kunde man maaßke udsende 4 eller 5 Missionerer. Han mente, at en Missionær burde have en 300 Rd. aarlig.

N. Hansen mener, at en Reiseprædikant, som reiser fra den ene Menighed til den anden at holde Församlinger, kan nojes med 100 Rd. om Aaret, hvorimod en Missionær, som ogsaa bægger fremmede Egne, maa have det Dobbelt.

Andre Brødre vare af samme Mening.

J. G. Oncken: Det er mørk værdigt, at naar En skal udsendes som Missionær, saa vil man altid have ham saa billigt som muligt. Andre Henseender finder man sig i at betale, hvad En kan tilkomme for sit Arbeide, hvorfor da ikke ogsaa i denne Henseende. Spørgsmælet burde aldrig være, hvor billigt tunne vi holde en Missionær, men hvormeget kunne vi give ham? Det passer ikke at en Missionær gaaer med hødte Klæder eller opslide Støvler, at han gaaer med Træsko, Lærredsbuxer og Lærredsfakke. Det skader Guds Sag! Det er ikke mit Onske, at Nogen skal være klædt i Stads og Pragt. Jeg er imod, at Østre høre Guldstads og lignende Prædelsler. Saadanne Ting burde lægges frem for Herren som Offer. Men en Missionær maa gaae ordentlig klædt, at han

ikke skal være til Anstød for Verden eller til Vyrde for Nogen. Han bør ikke alene reise og prædike, men han bør ogsaa have Tid til at læse Guds Ord og sætte sig ind i det, han skal forlynde Andre. Forstaer han ikke Guds Ord bedre, end sine Tilhørere, saa kan han ligesaa godt tie stille. Det er sandt, at al Viisdom og Kundskab kommer fra Gud, men den Hellig Land hælder ikke Guds Ord i os, som man hælder Vand i en Tragt. Man maa læse Guds Ord, randsage Skriften, tænke over dens Indhold og deslige. Min Mening er ikke, at en Missionær skal bortpødsle sin Lid med at læse allelags menneskelige Bøger; men jeg ønsker, at den Bebreidelse, der ofte gjøres os, at vi altid komme frem med Bibelsprog, maatte gives os med Rette, at vi maatte have ti Bibelsprog istedetfor eet. Vore Missionærer hør være Bibelman, og skulle de ret kunne udføre deres Embede, da maa de flittig randsage Bibelen. Det er det, jeg talder at studere. En Missionær har mange bittere Sorger og Bekymringer at gjennemgaae, derfor maa vi ses til at lette ham disse ved at staae ham bi saameget som muligt, og ved ordentlig at understøtte ham. Havde jeg Raad dertil, da vilde jeg lindre de mange Missionærers Nød, som ved Konferensen i Hamborg befklagede sig over deres Stilling. Jeg holder det for min Pligt at virke hen til, at alle vore Missionærer i Sydsjælland erholde 400 Rd. hver om Året. For 20 Åar siden fik Missionærerne kun 200 Rd., men nu har Prisen forhøjet sig til det Dobbelte i Henseende til Brød, Smør, Klæder, Huusleie og deslige. For 10 Åar siden gav jeg kun 1000 Mt. Courant i Leie for Bogladen, men nu maa jeg give 2000 Mt. Man bør ikke lægge saa megen Vægt paa hver Stilling, som gives en Missionær. Ved den sidste Konferens i Hamborg erholdt jeg en 50 Breve fra Brødre, som befklagede sig over det Sørgelige i deres Stilling i Henseende til deres Underholning. Ærend vi altsaa tale om, hvad en ny Missionær bør have at leve af, bør vi først spørge de Missionærer, som ere ansatte, om de kunne leve af hvad de saae. En Arbeider er jo dog sin Løn værd, og Paulus siger: „Have vi saaet Eder de aandelige Ting, er det saa noget Stort, om vi høste eders timelige.“ De bør have saameget at be kunne komme igjennem.

Efterat den bemærkning var gjort, at man de tre Maaneder af Sommertiden ikke havde saa meget Brug for en Missionær, da

Folk i den Tid havde saa travlt med Markarbeide, vedblev Br. Donden: „Skal en Missionær de 9 Maaneder om Året være som en Uhrværk, som træffes op og som derpaa bliver ved at gaae hele Tiden igjennem, saa kan det ikke være formeget, at han har de tre Maaneder til Ferie, for i denne ordentlig at læse og sætte sig ind i Guds Ord. Han maa jo dog ogsaa holde Församlinger om Søndagen i de tre Maaneder, lad ham saa kun holde Ferien den øvrige Tid, saa vil han siden etter bedre kunne forvalte sit Embede, og Menigheden vil snart erføre, at naar den Missionær som saaledes hvilte, begynder sin Virksomhed igjen, saa vil han tale med mere Salvese, og Menigheden vil have Fordelen deraf.

Røbner viser hen til, hvad man omtalte ved det forrige Års Konferencen, nemlig den Misbrug, at prædike Guds Ord uden at tænke sig ret ind i det. Skal en Snedter forfærdige et Stykke Møbel, saa kan han dog ikke tage det første det bedste Stykke Træ og løbe til Arbeidet uden at tænke derover, og er nu Guds Ord ringere end et Stykke Møbel eller et andet jordist Arbeide. Det smørter mig hver Gang jeg hører, at Guds Ord misbruges ved oversladist ugrundig Fortolkning. At tage Bibelen, slæe den op og saa at prædike over det første Sted, man fæster Diet paa; at sige det samme derover, som der kunde figes over enhver anden Text, er ikke at fortolke Guds Ord; men det er, som naar man i Norge, hvor der er Hungersnød, maler Bark og blander i Rugen til Brød. Det kan vel fylde Maven, men det giver ingen Næring. Saaledes er det ogsaa, naar En snakker om alle Slags af Guds Ord, taler om Omvendelse, Kjærlighed, Gud osv., uden at der et nogen Sammenhæng derti og uden at gaae ind paa Sagen, som hvert Sted i Bibelen indeholder. Hvor ganske anderledes er det ikke, naar reen Hvede males fin, at man ret kan saae Næringen af den. Saaledes bør man trænge ind i Guds Ords Celler, at det kan blive til fund Næring for Sjælen.

J. A. Petersen siger, at Reiseprædikanter bør ikke alene besøge Medlemmer og oppholde sig flere Dage hos dem, hvorved de forsinke dem i deres Arbeide og leve paa deres Befolning, men de bør ogsaa besøge Fremmede og virke til Guds Riges Uppredelse udad. De bør ikke være fattige Sydskende til Byrde.

Chr. Larsen bemærker, at naar han paa sine Missionsreiser

fit en Forsamlingsplads, enten hos Sødkende eller hos Andre, saa gik han omkring i Byerne at indbyde til Forsamlingen. Men at han ogsaa af Mangel paa Penge havde maattet glæde sig ved at kunne faae Herberge og Pleie hos Sødkende.

N. Hansen siger, at Baptist-Samfundet maa see til at blive praktisk, saa at det kan understøtte dets Missionærer, og at disse ogsaa maa være duelige Mænd og virksomme i deres Gjerning. Han havde intet imod at de fit en større Løn, naar blot Arbeidet rettede sig derefter.

P. E. Ryding mener, at Narhagen til, at Brødre paa deres Missionstreiser holdt sig mest til Menighederne, i hvilken de kunne erholde Logis og Pleie, lage deri, at de fit forlædt i Løn. Man maaatte see til at lønne dem ordentlig, dette vilde fremme Herrens Sag. At de kom frem som Bettlere skadede den.

J. L. Rymker og A. M. Hansen udtalte sig i samme Retning. Chr. Petersen siger; at hvis han ikke havde stammet sig derved, saa havde han haft nødig at betale, da hans Pung øste var tom.

Chr. Nielsen tilspier, hvorledes han som ugift brugte 100 Rd. til Reisepenge om Aaret, foruden en 70 Rd. til Klæder og deslige. De, der have Kone og Børn, kunne altsaa daærligere komme ud af det. Folk sige om os, at vi gaae vel for at tjene et Par Stilling; men førend det skalde siges om ham, vilde han hellere blive hjemme.

Lars Knudsen gjør opmærksom paa, at det hedder i Guds Ord: „Gaaer ud i al Verden, predikter Evangeliet for al Skabningen,” og derfor bør Missionærer og Reiseprædikanter ogsaa gaae ud til de Bantrø.

Chr. Petersen siger, at han gik omkring til de Bantrø, at tale med dem, sælge Skrifter, indbyde til Forsamlinger osv.

J. G. Ondén: Jeg vil give Eder det Raad at afflede saadanne Missionærer, som indqvarterer sig hos Sødkende en 3 eller 4 Dage uden at bestille Noget. Til saadanne bør man sige: Guds Ord lærer os: „Den, der ikke vil arbeide, hør heller ikke øde.” Da jeg ikke have bestilt Noget, saa skulle jeg ikke have Mad. Det er derfor bedre, at jeg gaae igjen. Saadanne Folk ere ikke 40 Rd. værd. — Jeg vil give Eder det Raad: Lad Missionærerne komme hertil Kjøbenhavn en 3 Maaneders Tid at uddanns. Man bør

begynde i det Smaae og ikke vente til vi faae Hjælp fra Amerika. Efter min praktiske Erfaring er det fornødent at undervise Missionærerne. I Hamborg have vi kun givet dem lidt Underviisning, men det Lidet har været dem til Nutte al deres Levetid.

N. Larsen bemærker, at enkelte Brødre have en Slags Mengstelighed ved Tanken om en saadan Skole, da de Brødre, som erholde Underviisning, let kunne blive hovmodige af, at de vide Mere end de andre.

I Købner: Selv om det ogsaa står, at En eller Ander, som kommer paa en Missionsskole, bliver hovmodig, saa kan saadan Misbrug dog ikke forandre det Gode; thi saadanne vilde blive hovmodige, selv om de ikke kom paa nogen Skole. Jeg funde jo ogsaa blive hovmodig af at høre og see at mange Mennesker omvendtes ved mine Prædikener. Skulde jeg derfor lade være at prædike? Misbrug tilintetgjør aldri den rette Brug.

Flere Brødre udtalte sig derhen, at man ved Valget af Lætere altid burde see sig om efter duelige og redelige Arbeidere.

J. G. Ondcen tilspør: Jeg har altid sagt til de Brødre, som kom til Underviisning i Hamborg, at hvis de ikke gif mere ydmige derfra end de kom dertil, saa havde de været der forgjæves, og de fleste af dem have bekjendt, at de nu først indsaae, at de ikke vidste noget. Af 100 Brødre, som have været i Hamborg, have maaske 6 lagt Hovmod for Dagen; men de vare visstnok ogsaa blevne hovmodige hvis de ikke vare komne dertil.

Ernst Jensen bemærker, at hvorvel den afdøde Br. Foltved ikke var nogen dygtig Taler og heller ikke holdt sig nøie til Texten, saa blev dog altid mange omvendte ved hans Prædikener.

Købner siger, maaske han just ikke prædikede i en Ordstrøm, men mere talede efter Evne til Formaning og Opbyggelse. — Lad os nu følge Br. Ondcens Raab, først at høre, hvorledes det staar til med Hensyn til deres Understøttelse, som ere ansatte og om de kunne leve af hvad de faae.

Flere Brødre troede, at dette var vanskeligt at bespare, ikke fordi de ikke kunde sige, hvordan de havde det; men fordi det blev opfattet forkeert, da Mange miskendte saadanne Udtalelser, som Egennytte.

Købner: Man bør ikke bryde sig om, hvad Denne eller Hijn

vil mene eller sige. Vi staas som for Guds Ansigt og have derfor at tale som for ham.

Chr. Nielsen fortæller, at en Broder formedelst Mangel havde maattet være glad ved at kunne reise til Amerika, for ikke at sulte ihjel. Derfra var lovet en anden Broder en Post som Lærer, naar han vilde reise dertil. Denne Broder var en Mand, som var egnet til Reisepredikant. Han havde været virksom i Guds Rige i flere Aar; men havde det desværre meget knapt.

A. M. Hansen er af den Mening, at hvis en Missionær bliver ordentlig besoldet, ja maaske fil 400 Rd. aarlig, saa vilde han kunde udrette ligesaa meget, som fire Andre, der kun fil 100 Rd. hver.

Rymker og flere Andre vase af samme Mening.

Købner ønsker, at man dog nu snart maa komme til at tale om det Brattiske, mener, at det er bedst at flytte den Broder, som er nærvæd at sulte ihjel, herover til Sjælland og ansætte ham som Missionær for Slagelse, Sipperup og Tølløse Menigheder, som, naar de faae de 100 lovede Thaler fra den Mand i Lydskland, have givet Øfste om at sammenbringe 100 Thaler til Udsendelse af en Missionær.

Efter en kort Drøftelse af denne Sag, hvorved det visste sig, at disse tre nævnte Menigheder neppe turde nære det Haab, at kunne samle de 100 Thaler; og hvorved man udtalte sig derhen, at den omtalte Broder vistnok nødig vilde forlade sin Menighed, hvor han havde en udstrakt Virketreds, blev det Forslag, at naar Menigheden i Frederikshavn, i hvilken den nævnte Broder, ved Navn Ove Christensen, virlede som Lærer, ikke vilde fradrage ham Noget af hvad den allerede gav ham, saa vilde man af Foreningskassen give ham 70 Rd. om Aaret, saa at han kunde virke i Menigheden, hvor han var, og i Egnene deromkring, eenstemmig antaget.

Man gik nu over til at tale om at Menighederne i Vejle, Farre og Hesselhø havde lovet at samle 100 Thaler til Ansettelse af en Missionær, som især skulle virke paa deres Egne og tillige paa Vestkysten af Jylland. Br. Købner vilde saa strive til den Mand i Lydskland som havde lovet at give dem 100 Thaler, som samlede en lignende Sum til Ansettelse af en Missionær. Af de tre Brødre, Søren Hansen, Niels Hansen og Edmann, som vare

bragte paa Førsdag, kunde Menighederne nu vælge hvilken som helst og de 100 Thaler skulle gives dem, og skulle det falde de omtalte Menigheder for besværligt at sammenbringe de 100 Thaler om Aaret, haabede man, at de andre Menigheder i Jylland nok vilde række dem en hjælpsom Haand. — Enstemmig antaget.

Røbner spørger om de ordnede Brødre maa give en Broder, som vil gjøre en Rundreise i alle danske Menigheder, eller i Sjælland, Fyen, Jylland osv. de fornødne Reisepenge af Foreningskassen? — Enstemmig bevilget.

Efterat man havde talt lidt om Udsendelsen af en Missionær paa Foreningens Begne, sluttedes Mødet Kl. 12, og da der var Kjærlighedsmaaltid om Eftermiddagen, saa samlede man sig først til Konferencen igjen om Tirsdag Morgen Kl. 8. Psalmen: „Lover den mægtige Konge! thi hans er al Gre“, blev assungen og en Broder holdt Vgn: Br. Røbner forte atter Talen hen paa Udsendelsen af en Missionær, og sagde: „Skulde det ikke være muligt for hele Danmark at lønne en Missionær med 100 Thaler af Foreningskassen“. Det var en Slam, om jeg skulle skrive til den Mand i Tydfliland, at vi ikke kunde slasse 100 Thaler, hvorved vi saa ikke vilde faae de 100 Thaler, han har lovet os.

Paa flere Brødres Spørgsmaal, om den Mand i Tydfliland vilde give os ligesaa mange 100 Thaler, som vi slæffede 100 Thaler, svarede Br. Røbner: Ligesaa mange 100 Thaler, som vi bringe sammen, ligesaa mange 100 Thaler vil han give os, naturligvis med et Afdrag af en Tiendedeel for hvert Aar.

A. M. Hansen meddelelte, at deres Menighed ved en 4 Skilings-Subskription haabede at samle 25 Rd., men den vilde ikke blive glad, hvis den ikke fik Arbeide hos sig selv for sine egne Penge.

N. Larsen tilspier, at Menigheden paa Lolland havde ogsaa samlet lidt Penge, men da det var saa lidt, saa blev det vel bedst at give dem til Foreningskassen.

J. Røbner siger, at da Foreningskassen var alle Menigheders, saa havde enhver Arbeide for sine Penge, hvor der saa blev virket.

Efterat Spørgsmaalet, hvor den omtalte Missionær skulle have sin Hovedstation, var blevet besvaret derhen, at hans Hovedarbeidsmark skulle være Fyen, men da han skulle ansættes for hele Danmark, saa maatte han naturligvis ogsaa virke andre Steder, bleb

det Forslag: Foreningsklassen understøtter en Missionær med 100 Thaler, at vi kunne faae de 100 Thaler fra Tyskland, og denne Missionærer Hovedstation skal være Fyens Stift, — eenstemmig antaget.

Derpaa drejede Talen sig om, hvor fra man skulle faae denne Missionær? Det blev foreslaget Afdillige, men det blev overladt de ordnede Brødre at bestemme, hvilken Broder der skulle udsendes.

N. Larsen siger, at hvilken Broder der end blev valgt, saa burde han sendes til Kjøbenhavn et Par Maaneder, for der under Br. Købners Opsyn at indøves lidt i sit Kald. — Blev understøttet af Flere.

Et andet Forslag, at en saadan Missionær burde staae under de ordnede Brødres Opsyn, der havde at bestemme, hvor han skulle virke og deslige, blev eenstemmig antaget.

Man kom nu til at tale om Missionærers Underviisning. Br. Købner sagde: Da Dr. Warren, den bekjendte amerikanske Missions-Unions Sekretær, var her i Kjøbenhavn for en kort Tid siden, spurte han mig om, hvad her gjordes Behov i Danmark. Et har jeg især fremstillet ham som nødvendigt, nemlig at give saadanne Brødre, som ere stiftede til Missionsværket, lidt Underviisning. Til vi faae Penge blyver det nu kun et front Ønske. Han forlangte en skriftlig Beregning angaaende denne Gjenstand. Den har jeg givet ham. Jeg haaber, at Amerikanerne ville hjælpe os med Penge, og hvis de gjøre det, maa der udgaae en Opfordring til Menighederne om at sende Brødre til at modtage Underviisning. Det er derfor ikke sagt, at disse Brødre strax blyve udsendte. Ikke alene saadanne, som først skulle ansettes, men ogsaa saadanne, som allerede ere ansatte, kunde faa sendes til at modtage Underviisning.

Flere Brødre holdt det for ønskeligt, at oprette en saadan Skole, hvis Amerikanerne ville sende os de fornødne Penge.

J. G. Onden: Der skulle ikke sendes saadanne Brødre, som blot have en Slags Lyst til at faae Underviisning; men saadanne som have afgivet Beviis for, at de ere stiftede dertil, som uden Ansettelse have været virksomme i Guds Rige, som Gud har udrustet med Gaver; thi Underviisningsanstalten skal ikke være en Magtline til at gjøre Prædikanter med, som Statskirken har en saadan,

men den skal være en Anstalt til at befordre Kundskaben og Christendommen hos saadanne Brødre, som allerede ere stiftede til Gjerningen. J have hørt om Spurgeon, som har 90 Brødre i sin Missionsskole, men det er en Grundsetning hos ham, ikke at opnate Nogen i samme, førend han har afgivet et tilstrækkeligt Bevis for, at han er stiftet til Værket og førend han har virket i 3 Aar paa Missionssmarken, hvorved det har viist sig, at den Helligt Aand har betjent sig af hans Virksomhed. Vi kunne ikke være forsigtige nok; thi en eneste daarlig Mand kan fordærvne mere, end ti gode kunne opbygge. Hvad Salomon siger om døde Fluer, at de gjøre, at en Apothekers Salve stinker og udgyder sin Stank, passer her. Førerne for Missionen i Danmark have været ugadelige Mænd og det maa tjene Eder til Advarsel. J maa heller ikke ansætte Lamme, Blinde, Skræbelige osv. Gud vil have det Bedste. Arbeide de dygtig, da kunne de tidsnot blive arbejdedygtige.

Det andet jeg vil sige er Følgende: Det er meget ødelt af de amerikanske Brødre, at de have givet Eder Øfste om Hjælp i Henseende til Missionærers Undervisning; men Amerikanerne ere prættiske Folk, som ikke ville yde Eder nogen Hjælp, hvis de ikke see, at J selv hjælpe til saameget som muligt. Det Første, J derfor have at gjøre, er, at J lægge Eders Berevillighed for Dagen, til at give for dette Øiemed, nemlig ved at opfordre Medlemmerne i Menighederne til at give en Mark om Aaret, og dersom J have saa mange Skillinger i Lommen, at J kunne komme hjem uden at bruge dem alle sammen, saa begynd selv strax at give, at Br. Köbner kan strife til Amerika. Sagen fandt en saadan Interesse, at Konferencens Medlemmer strax samlede en liden Skjærv, saa kunde J ganske sikret forlade Eder paa deres Hjælp.

Ifølge denne Opfordring samlede man strax 10 Md. 3 Mt. til dette Øiemed.

Br. Oncken vedblev: Jeg har sat Udgiften bertil saa lav, at selv de Fattigste kunne give. Det er forkeert at sige til dem: J ere saa fattige, J behøver ikke at give Noget. Det er saligere at give end at tage, og maa Fattige ikke nyde denne Salighed? Det var en saadan Fattig, som Jesus roste, fordi hun gav Alt, hvad hun eiede. Han siger ikke til hende: Du behøver det til Brød! J sit Hjerte eiede hun Herren og hun følte derfor Trang til at give. De

Fattige gives herved Lejlighed til at faae den Nydelse at bidrage til, at de Mænd, som Gud har udkaaret dertil, tunne blive udsendte. Guds høieste Salighed bestod i at give os Christus, og vor Salighed bestaaer i at tage imod ham, og derpaa med enhver Skilling, han betroer os, at hengive os til ham.

Nu har jeg et Par Ord at sige om Literaturen, nemlig om Traktater og andre Skrifter. Jeg frygter for, at der legges for lidet Vægt paa denne Sag. Man kan ikke komme til at tale med en hundrededeel af Menneskene, langt mindre med hvert femte, end sige hvert Menneske, og selv om vi kunne, saa vilde de ikke høre os. Men ved Traktater kan det blive muligt at komme dem i Tale. Naar man gaaer ud maa man altid have en halv Snes Traktater i Lommen til at dele ud af. Alle Forbørnner hjælpe ikke, hvis Evangeliet ikke forlyndes for dem. Hvorledes det staarer til i Danmark, veed jeg ikke; men jeg troenker, at det staarer ikke bedre til end i Tydskland. Jeg formaner til Traktatuddeling allevegne. Forstanderne og de, som tunne, maa vise de andre Veien. Vi have haft Liber i Hamborg, i hvilken en 70 Sødkende regelmæssig have befattet sig med Uddelelsen af Traktater. Af de 200,000 Indvaanere, som boe i og omtring Kjøbenhavn, ville maaskee kun en 5000 komme til at høre Br. Købner, og det selv om han endnu havde mange Aar at leve i, og hvis de vorige 195,000 skulde gaae ind i Evigheden uden at have hørt Guds Ord forlyndt af os; saa hviler der et stort Ansvar paa os. Af denne Grund anbefaler jeg, at alle Menigheder anstafse sig et godt Forraad af Traktater og at Lærerne ses til at holde dem i Virksomhed i denne Henseende. Meget kan udrettes herved. Ved Gudstjenesten bør bedes for dem som uddele.

Jeg vilde ogsaa gjerne vide, om der er Mangel paa Daabs-traktater. Vi ter ikke glemme, at alle Partier ere i Ullarhed i denne Sag. Skjøndt vi ikke troe paa Saligheden formedelst Daaben, saa ligger der dog en stor Sandhed i vort Praxis. Daabens Haandhauelse forlynder ligesaavel Christus som Nadverens. Paa den anden Side er Daaben ingen usyldig Bilsfarelse. Tusinder ere ved den første til Helvede. Tusinder forlade sig paa den, og Millioner i den saakaldte Christenhed forbinde meer eller mindre deres Salighed med Daaben. Fordi der findes mange Troende

iblandt dem, saa staae vi i stor fare for at fortie denne Sandhed. Vi bør derfor være vel rustede. Ville Brødrene nu udtale sig, da vi jo have en Broder i København, som kan strive eller oversætte saadanne.

P. G. Ryding siger, at vi i mange Aar have følt Savnet af Daabstraktater. Et lidet Skrift: Hvor vi bestaaer Daaben og hvem skal døbes, som er oplagt to Gange, ønskede vi især som Traktat.

Christen Larsen taler især om Spurgeons Prædiken med Overstriften: „Gjensædelsen ved Daaben,” da denne Titel især til-taler Folk, idet de ved at see den ofte, troe at faae et Forsvar for Gjensædelsen ved Daaben.

N. Larsen gjør opmærksom paa, at der i begge disse Skrifter findes Trykfejl og gramatiske Fejl, som burde rettes, hvis de skulle udgives paa ny.

N. Hansen bemærker, at vi have flere Daabs-skrifter, ikke alene de omtalte, men ogsaa en Prædiken om Daaben af N. Larsen, og Br. Schmidt er for Tiden ifærd med at udgive et Skrift om Daaben; men Folk vil nødig tage imod dem.

J. A. Petersen ønsker, at Ingen paa egen Haand maa udgive saadanne Skrifter, uden først at raadsføre sig med Brødre, som kunne bedømme dem.

N. Larsen understøtter dette og tilspier, at der har circuleret saadanne Skrifter, som modsigte hinanden i Lærdommen. Der maa dog være en eller anden Broder, som man kan tilsende saadanne Skrifter til Gjennemlæsning.

A. M. Hansen foreslaaer at bede de ordnede Brødre gjennem-læse saadanne Skrifter.

Onden ønsker at vide, hvorledes det stager til med den regelmæssige Traktat-Uddeling her i Danmark og navnlig i København.

Sruve meddeler, at de havde ingen regelmæssig Uddeling af samme og derfor gif Udbredelsen kun i det Smaa.

J. Købner mener ikke, at det staer saa daarligt til i Henseende til Traktat Uddelingen; thi Traktaterne forsvinde af Forraadet og de maa dog blive uddelede.

Onden ønsker en regelmæssig Uddeling, anbefaler Længetraktater, Traktater, som ere hæftede sammen til en afværlende Ombytning, ogsaa andre Skrifter, saasom Missionsblade osv. kunne bruges hertil.

Chr. Nielsen understøtter dette Forslag, især Vængetraktater af Missionsblade og andre Skrifter.

Ryding tilfører, at der ikke findes saa lidt Virksomhed i Henseende til Traktatuddeling, da der ofte hentes Traktater hos ham. Baade i København og paa Bornholm uddeles Mange.

Onden spørger om, hvor mange Sorter Traktater der haves i Uplag, og tilfører: Da Papir og Trykning koster Penge, saa maa Menighederne se til at samle Noget til Udgivelsen af samme. Ved Slutningen af forrige Aar havde Traktatsforeningen en Gjeld paa 3000 Mt. Courant (1600 Rd.). Jeg veed nok, at Brødrene her ikke kunne betale os disse Penge, men naar de endda kunde betale det Halve, saa vilde jeg sige dem Tak. Vi ere for Tiden i stor Nød for Penge. Fra det londoniske Traktat-Selskab have vi forhen erholdt 500 Pond, men nu faae vi kun 200 £st. Denne Omstændighed har sin Grund i, at den Mand, som nu er Sekretær for Selskabet, er en forhenværende Baptist, som er traadt over til Kirken. Sekretairen er Sjælen i Selskabet, og hvis denne Mand ret kunde sætte sit Ønske igennem, saa fil vi ikke en Skilling. — Hvad man giver Penge for, det sætter man Pris paa. Dersor talte jeg igaar om, ikke at give en Missionær forlænt; thi man sætter kun saa megen Pris paa ham, som man giver ham.

A. M. Hansen siger, at deres Medlemmer jevnlig uddeler Traktater, og til Beviis paa det Gode Traktaterne kunne stiftet, meddeler han noget om hans Traktatuddeling paa Aars for endel Aar siden. Man confiskerede dem; men da Dommeren fil dem at læse vilde han ikke forbyde dem, fordi der stod kun Sandhed i dem.

N. Larsen. Medens man taler om Penge til Traktatkassen, tillader jeg mig at bemærke, at det vist var godt, om der for Modtagelsen af Traktatpenge, saavel som forandre Penge, som indsendes til Hamborg, blev givet en Kvitering i Evangelisten. Det vilde maaske opmunstre Enkelte til at give.

Flera Brødre havde længe ønsket, at dette var skeet. Det blev saa overladt til N. Larsen at optage Kviteringerne i Evangelisten.

Der blev endnu talt lidt om Traktater, saavel som større Småskrifter, saasom „Slossers Familie“, hvis førstilte Udgivelse en Broder ønskede, „den christne Kirke“ og Andre.

J. L. Rymker udtaler sin Taknemmelighed til Traktatselskabet

for de Traktater, der ere sendte til Norge. Han vil gjøre alt muligt for at samle Bidrag til Selskabet og haaber ogsaa for Fremtiden at erholde Traktater. Han er i grunden ikke Missionær for Norge, men virker hvormedst han kan. Han ønsker, at Brødrene vilde tage sig af Norge, hvør Herrens Sag staer ret godt. Han havde været der i Sommer, men var kun et Par Dage hvort Sted, en Menighed paa 16 Medlemmer blev stiftet i Arendahl; men den havde ingen Lærer. For sit Helbreds Skild kunde han ikke godt op holde sig der, da der er holdere end i Danmark. Han har an draget paa at faae nogen Understøttelse fra Missions-Unionen; thi han faaer kun lidt fra Sømandsvännerne.

Struve siger, jeg vilde kun berigte en Misforstaelse. Jeg har ikke sagt, at der ikke blev uddeelt Traktater i Kjøbenhavn, men paa det Spørgsmaal, som Br. Oncken rettede, om der fandt en regelmæssig Traktat-Uddeling Sted, har jeg blot sagt: Nei!

Br. Købner forte nu Talen hen paa

Kapellet i Kjøbenhavn,

og beder Brødrene, ikke at glemme de Strivelser, der vare sendte til Menighederne angaaende Indsamling til Kapellet. Han stolede paa, at Menighederne her (ligesom de i Lydfliland,) vilde gjøre Alt muligt for at hjælpe dem, og betragte Kapellet som deres eget, ikke alene som den kjøbenhavnske Menigheds, og saaledes gjøre det samme for dette, som de vilde gjøre, hvis det var deres eget. — Fra Veile havde han ved Br. Græfes erholdt 71 Rd. med den For filtring, at de vare givne med Redebonhed. Det var rigtignok Br. Græfes Ønske, at det ikke skulde omtales, men han kunde ikke undlade det, paa det at andre Sødflende kunde blive opfordrede til at gjøre noget Lignende, og ret at sætte Substitutionen i Gang.

Flere Brødre meddelede nu, at de allerede havde begyndt at samle Penge til Kapellet, og at disse skulde blive sendte til December Termin. Aalborg Menighed var ogsaa ifærd med at opføre et Forsamlingshuus, som vilde koste 1000 Daler, men alligevel haabede den at give noget til Kapellet i Kjøbenhavn, og Menigheden i Øure havde en Udgift paa 150 Rd. til dens eget Kapel, men alligevel havde den tænkt paa Kapellet i Kjøbenhavn.

En Broder spørger, hvorledes det egentlig forholdt sig med Kapellets Gjeld?

• Br. Købner svaret: Vi have endnu ikke saameget som vi skulle ud med til December Termin. Jeg venter noget fra Tyskland. Ved Konferensen viste der sig ingen liden Interesse for os. Ved en Indsamling ved Øgren indkom der 80 Thaler, og de Brødre, som jeg havde undervist, samlede ogsaa lidt til mig. Jeg baaber, at Brødre nu ret vilde anbefale Sagen, naar de komme hjem. Noget have vi laant, det maa' tildeels tilbagebetales. Kunne vi ikke faae Penge her til at betale med, saa kommer jeg vel til at reise til England og være der et halvt Aar for at tigge. Jeg ønsker at Herren vilde spare mig herfor, da det vilde være stadeligt for vor Sag i København.

Flere Brødre meente, at vi kunde have endnu et Indsamlingsaar, da man bedre kan faae lidt Penge ad mange Gange, end Mange paa een Gang.

A. M. Hansen spørger, om man ikke ogsaa tør tigge hos Andre udenfor Menigheden? — Der blev svaret, at man med Taknemmelighed vilde modtage Alt, hvad der blev givet.

Man forlod nu denne Gjenstand og tog
Bestemmelser i Henseende til Konferensen og de ordnede Brodres Valg for næste Aar.

Efter endeligt Diskussion, det næste Aars Konferentse angaaende, blev det endelig eenstemmig besluttet, at afholde den i Jylland, nemlig i Nærheden af Aalborg. Tiden for samme fastsattes til de første Dage i Juli Maaned. Dagen vil nærmere blive bestemt og meddeelt.

I Henseende til de ordnede Brødre bemærkede Br. Købner: Erfaringen har lært os Nødvendigheden af, at tre af dem hoe paa eet Sted, da man ikke altid kan skrive til enhver, naar de hoe saa adspredte.

Foruden de Forhenværende, J. Købner, P. C. Ryding, Lars Henriksen, Søren Hansen og Niels Larsen, som blevet gjenvægte, blevet A. Stoel og Struve valgte til ordnede Brødre for næste Aar.

Kriftet „En Liden mod en Stor“, udgivet af Søren Hansen kom nu paa Bane, og da man ønskede at høre hans Menig angaaende det, man havde anmodet ham om i Hamborg, nemlig ikke at sælge det, men at legge Sagen frem or Herren, sagde han: I Hamborg dagslede Brødre mig for mit

Skrift. Jeg har aldrig før ahnet, at jeg havde handlet uret i at udgive det, men siden jeg efter Brødrenehens Onske har lagt Sagen frem for Herren, har jeg faaet Uro derover. Jeg har anmodet vores Sødkende i Veile og Hesselho om ikke at følge det, og nu ønsker jeg, at Brødrene ville bede Gud om, »at lukke Øjnene paa Djenderne, at de ikke skulde tage noget Anstød deraf. Jeg har havt en god Hensigt med dets Udgivelse, men vil alligevel ikke retfærdiggøre mig med Katholikernes Grundsetning: „Hensigten helliger Midlet.“

Paa Spørgsmaalet, hvad han skulde gøre ved det trykte Oplag, raabede man ham til at følge det til en Papirsmølle og ikke til Indpakningspapir, da der var intet som Folk hellere læste end hvad der var villet om et eller andet Slags Varer.

Br. Melkjørs Sag

Kom nu atter paa Bane. N. Larsen meddelte, hvad der var gjort til Br. Melkjørs Døpreisning, hvorledes han gjennem Evangelisten havde erklæret ikke at burde have optaget den Beværkning, at Melkier havde folgt Skrifter med falsk Lærdom, og hvorledes Broderen, der havde befordret Beskyldningen frem for hin Konferentse i Vandløse, havde afgivet den Erklæring, at han ikke burde have befordret den, uden at have Beviser.

N. Hansen understøttet Br. Købners Forslag, at overlade denne Sags Afsigjørelse til Menigheden i Sipperup, og der at tilskalde et Par upartiske Brødre for at ordne Sagen paa bedste Maade.

Man sluttede nu Formiddagsmødet, da Klokken var 12, men begyndte atter Forhandlingerne Kl. 3. Efterat Psalmen: »Deiligt er Synet, og lifligt hvor Brødrene bygge», var assungen og en Broder havde holdt Øyn, blev et langt Brev, som Br. Melkjær havde sendt til Konferentsen, forelæst. I dette, i hvilken han forsvarede sig, beskyldte han med haanlige og spydige Udtryk Forstanderen for Sipperup Menighed, Broder Lars Henriksen for at være en Løgner og deslige.

Efterat Sagen endnu var optalt med et Par Ord gjentoges Forslaget, at lade Menigheden i Sipperup, hvis Medlem Melkjær var, selv forhandle Sagen. Søren Hansen blev anmodet om at trive til Melkjær og hede ham om at komme hjem til den 30te October, paa hvilken Dag Sagen skulle forhandles. Hans Reise

skulde betales ham af Foreningsklassen. To af de ordnede Brødre, J. Købner og Søren Hansen opfordredes til at møde der til den nævnte Tid og saa maatte tillige de Brødre, som enten havde noget til Forsvar for ham eller som vare beskyldte af ham eller som havde noget imod ham, indfinde sig. — Enstemmig vedtaget.

(Indskudt.) Ved Menighedsforsamlingen i Sipperup, den 30te October 1867 vedtoges, at følgende Erklæring skulde tilspies de trykte Konferentsforhandlinger, som ventedes udgivne.

Br. Niels Jensen vedgik for Menigheden, at det havde været Uret af ham, at meddele Konferentsen i Vandløse for to Aar siden det Rygte om Br. Melkjær, at han skulde have folgt Skrifter med falske Lærdomme, da han, Niels Jensen, tvertimod skulde have bedet Niels Nielsen, som tilskyndte ham til denne Meddelelse, først at overbevise sig om, at Rygten var grundet. Broder Niels Jensen udtaler endvidere, at hans Fremgangsmaade, ifølge heraf, gjør ham ondt, som enhver anden Uret, han nogensinde har begaet.

Br. Melkjær blev ligeledes opfordret til for Menigheden at tilstaae, at hans i Brevet til Konferentsen brugte flammelige og en Christen uværdige Udtryk mod Br. Lars Henriksen, navnlig hans falske Beskoldning mod ham med Hensyn til forsættig Løgn var i høj Grad syndig, saavel som ugrundet; men da han paa ingen Maade vilde give denne Tilstaaelse, saa endtes Sagen med, at Melkjær blev udelukt af Menigheden.

Sagerne i Odense.

(Fortsættelse af Konferentsforhandlingerne.)

Man forelæste hvad der var nedskrevet i de ordnede Brødres Protokol, hvorledes Brødrene, J. Købner, A. Madsen og N. Larsen havde været der, for at undersøge Sagen, samt hvorledes de, da Beskyldningerne mod enkelte Medlemmer ikke kunde bevises, havde formonet dem for stedfundne Vagtalelser og derpaa raadet dem til enkeltheds at slutte sig til Dure Menighed, hvilket ogsaa senere var skeet.

Efterat man endnu havde talt lidt om denne Sag, lod man den falde, da der intet var at gjøre ved den, især da Br. Rym-

Hør allerede var reist hjem. Man haabede, at Herren med Tiden vilde ordne Sagen til sit Navns Åre.

Br. Christian Larsen fremførte nu

En Sag angaaende Skolevæsenet.

De havde nemlig et Barn, som Forældrene havde taget ud af Skolen, for selv at undervise det; men Presten vilde lade dem multtere, fordi det ikke kom i Skolen. Grunden til, at de havde taget det ud af Skolen, var den, at det blev opfordret til at lære udenad af Lærebogen, hvilken det forhen hadde været fri for.

A. Hansen meddeler, at Loven byder, at Børn skulle undervises i de almindelige Skolekundsfaber og møde ved Examens; men hvis de der ikke kunne svare til det de skulle, saa kan Skolevæsenet tvinge Forældrene til at lade dem gaae i Skole.

L. Henriksen bemærker, at Skolevæsenet havde tilladt Forældrene at stregere over, hvad de ikke ønskede at Barnet skulle lære, men Sagen var, at Barnet var for simpelt i Læsningen.

Af dette fremgik det altsaa, at Forældrene havde tabt deres Ret, og at der var intet at gjøre, uden at lade Barnet gaae i Skole.

Er Søndagen de Christnes Sabbath?

N. Larsen siger, at der er sendt ham en Bog fra Amerika, hvori en Mand har gjort sig al Umage med at bevise, at de Christnes Sabbath bør være Leverdagen. Han fremførte ikke denne Sag for sin egen Skyld, da han ved Guds Naade var overbevist om, at Søndagen var de Christnes Sabbath, men fordi der kunde findes Medlemmer, som ved at læse lignende Skrifter bragtes i Tivul. Det var derfor maaske godt, om der blev talt et Par Ord om denne Sag.

~~Sabbat~~. Man bør i alle Henseender lade sig lede og overbevise ved Guds Ord og Aand. Begge ere Uadskillige. Nogle Mennesker gaae desværre til den ene Side og andre til den anden. Nogle raabe altid paa Aanden, Andre gaaae til den modsatte Side og istedetfor ved den Hellig Aand at fortolke Ordet i sin rette Sammenhæng rive de det i Stykker, fortolke ethvert Stykke for sig. Derved gaaer Aanden deri tabt, og fun dødbringende Bogstaver bliver tilbage. Saaledes bare hine Phariseer sig ad, som ful alle Ting ud af Guds Ord, saasom Pie for Pie og Land for Land.

Vi see tydeligt af Guds Ord, at der gives en Sabathsdag. Denne Dag have vi, den holde vi fast paa; men nu er Spørgsmaalet: Skulde vi holde os til den Dag, paa hvilken Jordens Skabelse blev fuldendt med Mennesket, slæbt i Ustyldighed og bestemt til at være salig ved sine Gjerninger; skulle vi saaledes endnu staae i Jøernes Gjerningspagt, eller er der ikke skeet noget Større end Skabelsen af Jorden? I Chræterbrevets fjerde Kapitel hedder det om Christus: „Den, som er indgaaet til sin Hvile, ogsaa han hviler fra sine Gjerninger, ligesom Gud fra sine.“ Og: „Lader os besluite os paa at komme ind til hans Hvile“. nemlig Christi Hvile. Christus er nu opstanden paa den første Dag til vor Retfærdighed og det er vor Retfærdighed i ham, som vi paa den Dag feire. Guds Aand i hans Børn lærer dem tydelig, at de Christnes Sabath kan ikke være den Dag, da Herren laae i Graven, da Helvede jubleder og Guds Børn havde den dybeste Sorg. Det maa absolut være den Dag, som vi glæde os ved, den Dag, paa hvilken Christus opstod af Graven som vor Frelser. I Brevene til de Galilater, Philippenser, og Kolosser taler Paulus om dem som have sendt os Traktaten om Løverdagens Helligholdelse; der see vi, at der dengang gaves Nogle af samme Slags, som vilde holde Sabath den sidste Dag i Ugen (Gal. 4, 9—11; Col. 2, 16, 17.) Paulus kaldte dem Hunde, onde Arbeidere, Sønderskjærelsen og ønskede, at de maatte affjærer eller fjernes fra Menigheden. (Phil. 3, 1—3; Gal. 5, 12.) I Christendommen er Aand og Sandhed Hovedsagen, Sabathhvilen fra al vor Gjerning i Christo, ikke nogen Dag eller Tid. Er en Broder som Soldat om Søndagen i Heltjenesten eller en Øster som Jordemoder beskæftiget, men de have Løverdagen, eller Mandagen eller en anden Dag heel fri, faa lad dem holde Sabathvile paa den. Men frivillig at forlade Opstandelsesdagen, Christi Forløsnings Fuldbindelses Dag, for et gaae tilbage til Skabelsedsdagen, er at vende sig fra Christus til Moses, fra Raaden til Loven, fra saliggjørende Forløsning til saliggjørende Gjerning, fra Aand til Bogstav.

Saalcænge der har været Christne paa Jorden, ligefra den hørste Begyndelse indtil nu, er Søndagen bleven helligholdt. Det viser Paulus os ved sit Eksempel, og det viser Menigheden i Troas, hvor Paulus opholdt sig en heel Uge for at være en Søndag hos

dem, hvorpaa han reiste strax Mandag Morgen. Kirkehistorien beskraaer os Søndagens Helligholdelse fra Begyndelsen af. Lørdagen helligholdtes kun ved Siden af Søndagen af saadanne Christine, som havde været Jøder, saalænge disse holdt Paaske, Pintse osv. og omskare deres Børn.

Fleste Brødre meente, at vi alle varer overbeviste om, at Søndagen var de Christnes Sabath.

N. Larsen ønskede derpaa, at der maatte tales lidt

Om Udvælgelsen,

og bemærkede: Nogle troe, at Gud har udvalgt os; Andre derimod mene, at vi have udvalgt Gud. Til de Første høre de amerikanste, de engelske og de tydske Baptister. Ogsaa jeg hører til dem. Nogle sige, at Guds Land tidlig har kaldt paa dem, indvirket paa dem; men Andre mene, at denne Virkning eller ~~Var~~ Indelse er noget medfødt Gudt i os, en medfødt Streben eller Længsel efter Gud, hvilken Streben eller Attræce Mennesket ved egen Villie enten sætter sig imod eller følger.

N. Hansen troer ogsaa, at det kunde være godt, om der blev talt et Par Ord om denne Sag.

Købner siger: Vi nægte ikke, at der efter Syndefaldet er blevet noget Godt tilbage i Forstanden, Fjælksen og overhovedet i Aandskraaferne som i medfødt Tilhæilighed. Det er noget godt, at Mand og Kone kunne elske hinanden, elske deres Børn, overhovedet at det ene Menneske elsker det andet; men alt dette er noget, som ikke har sit Sæde i det menneskelige Værens egentlige Kjerner. Hos Dyrene finde vi det samme, fun i en ringere Grad. Gud paastaaer i sit Ord, at Menneskene uden nogen Undtagelse ere onde, fordi de ere hans Fjender og hæde ham. Kan der være noget egentligt og virkelig Godt hos Nogen, som hader Gud? Hvor onde end Menneskernes hjerte ere, saa kunne de dog visindok være bløde og følsomme i visse Henseender; men selv om de ere nok saa bløde og følsomme, saa kunne de dog ikke fordrage, at nogen bliver omvendt. Samvittigheden siger os mange Ting. Der staarer endnu nogle Stykker af Guds Lov i den; men Mennesket vil ikke hen til Gud, det søger at dræbe Samvittigheden og bringe den til Taushed. — Lad blot de Brødre, der ere mest imod Udvælgelsen falde paa deres Kne, saa bede de ligesom de, der troe den, saa bede de med den

Overbevisning, at Gud har gjort Alt, at han har udvalgt dem, kaldt dem, retfærdiggjort dem, helliggjort dem og bevaret dem, at kun Synden er noget, der hører dem selv, ikke Gud, til. Der er Noget i os, som sætter sig op imod Gud, som ikke kan bøie sig for ham, ikke blive til Intet og lade ham være Alt. Dette kan og vil ikke begrive, at vi ikke skulle kunne fortjene, erhverve og vedligeholde Herrens Naade mod os. Mange troe derfor not, at Naaden gjør meget ved og i os til vor Frelse, men de kunne ikke give slip paa, at Omvendelsen, Helliggjørslen og Troskaben er vor egen. De kunne ikke fatte, fordi det er saa saare ydmygende, at Villien til Omvendelse, Tro og Lydhed er Guds, ikke vor, hans uforkyldte Naades og Varmhjertigheds Gave. I Forhold til, som vort Eget, der er tilbage hos os, gjør sig ejelgende, ville vi forsvere den Menning, at Gud ikke har Lov til at frelse hvem han vil. Men Sandheden er efter Guds Ord, at Gud frelser og forskylder hvem han vil (Rom. 9, 18.) og det har han Lov til, ligesom han har Lov til at kaste alle i Helvede for deres Synds Skyld; men jeg har kun Lov til at tie stille (Rom. 9, 20). Men kun en hovmodig og opørst Hornust spørger, hvorfor handler Gud saaledes? Det er svært at bøie sig saa dybt, at man kan sige: Hvad Gud gjør, det gjør han, og det er altsammen godt, omendskjært jeg ikke synes vel derom. Han har sine hellige Grunde for Alt, som jeg ikke kjender. Med Hensyn til Udvælgelsens store og guddommelige Sandhed, da troer jeg, at vi maa gaae frem med varsom Viisdom og lade Sandheden arbeide sig selv frem. Man kan tale om Sandheden, men ikke at tvinge Andre til at antage den, det ville vi ikke.

N. Hansen: Vi maa nu lade den Sag ligge. Hvad vi først have at gjøre er, at befæste vort Kald og vor Udvælgelse.

Man kom nu til at tale om et Skrift

Om Grafald fra Naaden,
hvori den Unstuelse gjøres gjeldende, at en Gjensødt kan falde fra og fortabes, men at han kan og bør holde sig hos Herren formedst sine Bønner, sin Vaagen, Beden og deslige. Til Beviis paa, at Gjensødte kunne fortabes, anføres endel Exempler, nemlig de, der „lede Skibbrud paa Troen“, Kong Sauls Fald og Selvmord, de, der talte forvendte Ting og nægtede den Herre Jesum, de, der fik Kjærlighed til den nærværende Verden, de, der brugte Guds frygt,

som et Middel til Binding, de, der gik paa Williams, Beors Søns Bei, de, der søgte deres eget, de, der beljendte sig til den saakalde Kundskab og feilede i Troen, og de, der blev indvirkede i Kjødets og Verdens Besmittelse; altsaa Luther saadanne, om hvilke Apostelen figer: „De vare ikke af os, thi dersom de havde været af os, da havde de vel forblevet hos os; men det skulde vorde aabenbart, at de ikke alle ere af os.“

J. Købner: Dette Skrift, om Grasfald fra Naaden, og derpaa følgende Fortabelse er rettet imod en af Skriftenes største Sandheder. Hvad kan Omvendelse, Tro, Christi Komme osv. hjælpe mig, naar jeg fortabels alligevel. Er det Sandhed, hvad dette Skrift vil bevise, saa er der intet, som jeg er mere overbevist om, end at jeg fortabels. Naar jeg kan rive mig løs fra Gud, saa steer det, saavist som jeg sidder her. Det Beviis jeg har derfor er min egen Erfaring. Det er umuligt for mig at tro, at jeg skulde blive salig, hvis jeg skal tro denne Bog. Den, som troer den, og dog mener, at han nok skal blive salig, han fjender ikke sig selv. Intet er lettere for Satan, end at faae mig overtalt til at samtykke i det Onde. Ikke i hvert Slags Onde, men eet Slags er nok til Fortabelse, og eet Slags drager mange efter sig.

N. Hansen: Men der maa dog være Beviser for at Gjensidte ikke kunne fortabels.

J. Købner: Javel er der Beviser. Jeg skal kun ansære tre af dem, men som ere mere end tilstrækkelige. Vor Herre Jesus Christus taler i Matth. 24, om Tider saa strækkelige, som aldrig nogen har været. Satans Magt nu er efter hin Bestrievelse som Intet mod den, han da skal anvende. Forfærdelige Virkninger vil dette have. „Efterdi Uretfærdighed bliver mangfoldig, skal Kjærligheden blive hold i Mange.“ „Dersom disse Dage ikke bleve forfortede, da blev intet Menneske frelst.“ Men selv midt i alt dette erklærer Herren det for umuligt, at hans Udvælgte skulde forføres! „De Udvælgte skulde og forføres, om det var muligt.“ Det er soleklart, at her menes et Grasfald til Fortabelse, thi forføres til enkelte Syns-der kunne Guds Ørn til alle Tider, og det steer desværre hele Livet igjennem. Men er Grasfald med Fortabelse umulig i den forfærdelige Præ- og Fristelsestid, saa er den det sikkert nu. Her er et uomstødligt Beviis for at Hovedlærdommen i hin lille Bog

er usand. — Et andet Beviis er Herrens Ord: „De skulle slet ikke fortabels evindeligen, og Ingen skal rive dem af min Faders Haand.“ Joh. 10, 28. 29. De, som nægte, at Guds Land seirer i hans Udvæltes og saaledes bevaret dem til det evige Liv, paastaaer, at vel kan hverken Satan eller Verden rive Guds Børn ud af hans Haand, men de kunne rive sig selv ud af den. Bidste disse, at de med saadan Paastand beskyldte Jesus for at tale op og ned, vilde de vistnok ikke tale saaledes. Der er jo ikke mindste Fare for, at Satan eller Verden skulde rive os ud af Herrens Haand uden vort Samtykke, uden Samtykke i Synd, hvorved det ene er muligt. Kunne vi twinges til at synde uden nogen Eftergivenhed fra vor Side, altsaa uden at forspres? Farenen ligger jo ene og alene i vor Eftergivenhed, i vort Samtykke. Naar nu denne ene Fare ikke menes, saa er der slet ingen og Jesu Tale vilde være uformuftig. Man seer, Jesus glæder sig ved og triumpherer over, at de, som Faderen har givet ham, ikke kunne rives af hans Haand; men der vilde ester hines Menning ikke være det mindste at triumphere over, thi Satan rev dem uden al Twivl Alle ud af Jesu Haand, eftersom intet er lettere for Forsøreren, end at faae vort Samtykke til Synd og at lede os fra een Synd til den anden. Nei, Jesus triumpherer i Bevidstheden om den Almagt, som han og Faderen besidder over vort Hjerte og ved hvilken han giver os Anger og ny Troeskraft til Seier over Satan. Naar Herren to Gange med Glæde siger: „Ingen skal og Ingen kan rive dem ud,“ hvo tør da formaste sig til at sige: Der er dog Nogen, som kan det, dog een Person, som kan det, nemlig vi selv? Tør vi vove at sætte vort Nogen mod Herrens Ingen? — Et tredie uomstødeligt Beviis er Ordet i Joh. 3, 9, „Hver den, som er født af Gud, gjør ikke Synd, fordi hans Sæd bliver i ham, og han kan ikke synde, fordi han er født af Gud.“ I samme Brev paastaaer Johannes, at „dersom vi sige: vi have ikke Synd, bedrage vi os selv og Sandheden er ikke i os.“ Han kan altsaa her, naar han ikke vil modsige sig selv, ikke mene andet, end at en Gjenfødt ikke kan synde „til Døden“, til Fortabelse. Han angiver som Grund, hvorfor Dødssynd til Fortabelse, en Leven og Bedbliven i Synd, ikke kan finde Sted hos et Gudsbarne: „hans Sæd bliver i ham.“ Ved „hans Sæd“ kan kun forstaaes den guddommelige Sæd, af hvilken Mennesket som

Guds Barn har sin Oprindelse: „Hvad der er født af Aanden, er Aand.“ Altsaa Guds Aand, som boer i de Gjenfødte, er Saeden. Ordet var kun et Middel, som Aanden brugte. Johannes paastaaer nu, at den Hellig Aand aldrig forlader de Gjenfødte; „den bliver i dem“. Ved Guds Aand sonderknuses Hjertet altid paany igjen, og saaledes forhindres Forhaerdelsen til Fortabelse. Apostelen gentager endnu engang, at Guds barnet kan ikke synde sig ind i Helsvede, „fordi han er født af Gud.“ Altsaa, hvad der er født af Gud, kan ikke dræbes af Satan ved Synd. — Til to Ting er der i den lille Bog „om Fraafald fra Naaden“ ikke taget Hensyn. Først og fremmest ikke til den Sandhed, at blandt Jomfruerne, som vilde møde Brudgommen, vare endeeel daarlige. Blandt dem, som holdes for Guds Øvrn og som holde sig selv for det, er der en Deel, som aldrig have været gjenfødt, flyndt den Hellig Aand har virket paa dem, men ikke alt, ikke det, som det tilsidst kommer an paa, Gjenfødsels. Naar disse ikke faae Øinene op, og blive virkelig omvendte, falde de ganske sikkert tilsyneladende fra Naaden og fortabes. Dernæst er der ikke taget Hensyn til, at Ingen har et fristligt og saaledes blivende Beviis fra Gud paa, at han ikke skusser sig, at han virkelig er gjenfødt. Saalænge nogen vandrer paa Christi Vei og kjæmpe mod Synden med Alvor, har han Aandens Vidnesbyrd om sin Gjenfødsel, og for at bevare, trøste og helliggjøre ham, skal han med guddommelig Glæde troe paa sin Saligheds fuldkomne Bisched. Men viger han fra Vei'en, hengiver han sig til Letsind og Synd, da taber han Aandens Vidnesbyrd og Bischeden om, at han er gjenfødt. Han maa da føle Muligheden af eller Forvisningen om, at han har skusset sig selv og Andre, medens de i høint lille Skrift samlede Bibelsteder komme til at virke paa ham, og bringe ham med Sonderknuselse tilbage paa den rette Vei. De ere altsaa nødvendige, idet den Hellig Aand bruger dem til at holde fast paa den Gjenfødte, eller til at hente ham tilbage. De misbruges derimod, naar man ved dem vil modbevise Guds almægtige, seirvindende Trofasthed mod sine Udvalgte.

En Broder gjorde den Bemærkning, hvad hjælper saa al vor Vaagen, Beden og Kæmpen? saa er det jo ganske til ingen Nytte, naar en Gjenfødt, som maaskee undlader det, bliver salig alligevel.

J Købner: Det er ikke ved vor Vaagen og Beden, at vi skulle

erholde Saligheden, men vor Baagen og Beden viser, at vi ere bjenfsøgte. At En ikke kan undlade sat høre enhver Prædiken, at indfinde sig til enhver Bønfsamling osv. er et godt, skjøndt intet uselbårligt Bidnesbyrd for, at han er gjenfødt.

En Broder siger: Saa twinger Gud os jo, saa have vi jo ingen fri Billie?

J. Købner: Gud twinger os, det siger jeg reent ud! thi det er utvivlsomt. Gud vil frelse alle Mennesker, og Christi Blod kan frelse Enhver; men nu vil ikke en eneste Sjæl komme til Herren ved Troen paa Frelsermanden. Da siger* Gud til sine Udvælgte: Du skal komme! jeg vil frelse Dig! Der er en stor Forskjæl paa, naar et Menneske twinger os eller naar Gud twinger os. Et Menneske kan kun twinge med Stokken; men Gud twinger os til at elske sig. Han omstaber Hjertet og Sindet i os. Gjør jeg Noget, som er Gud imod, saa twinger han mig til at græde derover, som det stede med Petrus.

N. Hansen mener, at der ligger en Modsigelse heri

Købner siger: Bibelens Lære om Mennesket, at det aldeles er „Kjøb“, at Hjertet og Billien ere onde, at Tanke og Tilbøreligheder ere aldeles fordærvede stemmer nøje overeens med en Christens Erfaring. Skriften siger, al Synd tilhører Mennesket, men alt Godt i ham tilhører Gud. Enhver god Tanke eller Hjælper i os er Herrens. (1 Krøn. 29, 14.) Er det da Mennesket, der holdt fast paa sig selv? Nei, „ved Guds Magt bevares vi formedelst Troen. 1 Ptr. 1, 5. De Troendes Erfaring stemmer paag det Nøagtigste overeens med Skriften's Baastand. Naar jeg betrægter det mindste Affnit af mit Liv, saa er det klart for mig, at det er Gud, der drager mig til sig og holder mig fast. Blot idag, da jeg gik hertil, fastede jeg mig underveis i Fresserens Arme og følte mig lykkelig, men hvorlænge? Inden jeg saae mig ret for var jeg allerede langt borte fra ham, i mine Tanke spurgte jeg mig selv, hvor har Du nu været? og saaledes veklere det med mig. Jeg kunde altsaa ikke holde mig hos Herren, en halv Time. Langt mindre kan jeg holde mig eller noget Menneske holde sig hos ham indtil Enden af Livet.

N. Hansen: Det er jo Hjælper, det gaaer ikke an at forlade sig paa dem.

J. Købner: Det er ikke Fjælser, men Virkeligheder; det er Skriftfortolkninger ved Livets Kjendsgjerninger. At jeg kom til vor Herre med min Tanke, det var Naade, men at jeg forlod ham med min Tanke, var min Synd. Jeg kunde ligesaa let have forladt ham med hvilken som helst Gjerning, og forladt ham, for aldrig mere at komme tilbage, havde han overladt mig til mig selv. — Var det sandt, at vi havde først Herrens Hjælp og dernæst vor Troskab at takke for vor Bevarelse, da maatte vi ogsaa i Overensstemmelse med Retfærdighed dele Takken og Øren imellem Herren og os. Vi vilde da kun kom Hyklerne kunne istemme Psalmistens Ord: „Ikke os, Herre! ikke os, men giv dit Navn Øre for din Mislundheds Skyld.“ Ps. 115, 1.

L. Petersen bemærker: Men naar Gud tringer os, hvor kan da Kjærligheden fjslnes?

J. Købner: At den fjslnes hos mig, er min Skam; men at den lever op igjen, saa jeg bliver hos Herren — det er det underligt, og det er hans Øre.

Et Spørgsmaal om

Uegteskaber mellem Baptister og Methodister
var tilladt, blev forelagt Konferensen.

J. Købner og flere Brødre vare af den Mening, at naar Methodisten var en sand Troende, saa var det tilladeligt efter Guds Ord.

N. Larsen figer, at denne Sag var ham ikke klar, thi at en Baptistsbroder tog en Methodistsøster, kunde vel lade sig gjøre, da han som Mand, jo havde Ret til at fordre sine Børn fritagne for Barnebestænkelsen; men var Hustruen Baptist, da kunde det skee, at Manden som Methodist, vilde have sine Børn bestænkede. Desuden forstod han de Ord: „at gifte sig i Herren“, som at gifte sig i Menigheden, da Apostlerne kun anerkjendte et Slags Menigheder, nemlig dem, de selv stiftede, som havde „een Hære, een Tro og een Daab.“ Eph. 4. 5.

Andre Brødre meente, at naar Nogen vilde gifte sig, saa kunde de ogsaa vente at faae Børn, og derfor burde de, som blandede Uegteskaber, oprette en Kontrakt angaaende, hvilken Tro Børnene skulde opdrages i. Vilde Methodisten, hvad enten samme var Mand eller Dvinde, ikke gaae ind paa, at lade deres Børn fritage for

Barnedaab og deslige, saa burde Baptister paa ingen Maade indgaae Egteslab med Methodiestr.

Et Brev fra Eskild Jensen i Tjezmark blev forelæst og et Spørgsmaal i samme,

Om en Broder maatte forlade sin Familie
for at reise til Amerika i den Forventning at samle Penge til at
faae Familien dertil, naar der forelsbig var Udsigt til, at Famili-
lien vilde falde Kommunen til Byrde, blev besvaret med: Nei!
Kunde han ikke tage Familien med, saa maatte han blive hjemme.
Bestemmelser angaaende de stedfundne Forhandlinger.

N. Larsen spurgte om Protokollen skulle trykkes? hvilket Kon-
ferentsen besvarede med Ja! Den overlod til ham og til Br. Køb-
ner at ordne og afkorre den.

Dernæst besluttedes, at vedføje Konferentseprotocollen et Udtog
af Forbunds-Konferentsforhandlingerne i Hamborg

Konferentsen sluttedes nu med et Par Ord af Br. Købner
Han sagde: „Vi troe, at vi have været samlede i Herrens Navn
og at vi ikke have været samlede forgjæves. Gud har holdt sin
Haand over os: Hans er Vren. Hvor Lidet eller Meget vi have
udrettet, saa er det dog hylledes os: at være samlede i Fred, og
Enighed. Uden ham er der Kiv og Strid, men naar han er til-
stede, da kunne Brødre boe lifligt og godt sammen, da er det
Guds Land, som forbinder Hjerterne. Hans Navn være lovet.

Efter en fort Bøn sluttedes Konferentsen i Herrens
Navn.

Forbundskonferentsen.

Den syvende Forbunds-Konferents af de forenede Menigheder
i Tyskland, Danmark, Sveits, Frankrig, Polen, Rus-
land og nu ogsaa Tyrkiet afholdtes i Hamboig i Dagens fra

den 12te til den 21de August 1867. Konferentsen havde denne Gang en særegen Interesse, idet den fandt Sted samtidig med Aabningsfesten i det nye „Missions-Kapel“ Paa Grund af denne dobbelte Fest, var denne Konferentsen ogsaa langt bedre besøgt end nogensomhelst anden forhen; thi medens Forbunds-Konferentsen i Aaret 1863 kun var besøgt af omtrent 100 Afordnede, havde denne Gang over 200 Afordnede og Gjæster indfundet sig, af hvilke de 22 vare komme over til os fra England og Amerika. Den hamborgske Menighed nød herved den Andre efter en stor Maalestok at lægge sin Gjæstfrihed for Dagen. Herren hylsne den derfor. — Efterat Søndagen, den 11te August, var anvendt til Aabnings-Guds-tjenesten i det nye Kapel, hvorom der er afgivet en udsørlig Beretning i Evangelisten, tog Konferentsen sin Begyndelse den 12te August, hvorom vi nu i det Følgende agte at give en sammentrængt Beretning.

Første Møde.

Mandag, den 12te August, Formiddag Kl. 9.

Efterat man havde anvendt en kort Tid til Sang og Bøn, bemærkede Br. Oncken, at Konferentsens egentlige Begyndelse først vilde finde Sted om Tirsdag Morgen; men da man nu formedelst en Feilitagelse var kommen sammen denne Morgen, saa vilde man strax benytte Tiden til at ordne endel formelle Gjenstande. Man skred nu til at optælle de Afordnede og Gjæsterne, og det viste sig, at der fra de forskellige Menigheder i Forbundet, havde indfundet sig 132 Afordnede og 37 Gjæster og med de omtalte Brødre fra England og Amerika, saavel som med de Søstre, der fra det Hjerne havde indfundet sig, steg Antallet til over 200 Personer. Da denne Optælling havde fundet Sted, valgtes Br. Oncken til at lede Forhandlingerne og Br. Købner og G. W. Lehmann til sammes Stedfortrædere. Desuden valgtes nogle Brødre til at nedstryve Forhandlingerne og en Comtee for Dagsordenen, hvorpaa man sluttede med Bøn. — Om Eftermiddagen fandt Kjærligheds Maaltidet Sted.

Andet Møde.

Tirsdagen den 13de August, Formiddag Kl. 8.

Efterat Konferentsen havde taget sin Begyndelse paa en højtide-

lig Maade, fremstillede Br. Oncken den Am. Bapt. Missions Unions Deputation, bestaende af Dr. Johnah Warren, den Am. Bapt. Missions Unions Secretær fra Boston og Pastor Howard Dsgood fra Ny York, der var komne over at besøge os i det Hjemed at lære vore Fornødenheder at hjælpe, for om muligt at afhjælpe dem. Deres Anbefalingsbreve fra Missions Unionen blevet læste, hvorpaa begge disse Brødre afholdt herlige Foredrag for hvilke Konferensen takkede dem. Af de nævnte Foredrag, som paa Grund af deres Hjertelighed og det særdeles Velcørende i dem ikke godt kunde aftørtes, hvorfor de agtes optagne i Evangelisten, ville vi her blot bemærke, at Dr. Warren, efterat han sluttet sig havde utalt de amerikanske Baptisters Tillid til Baptisterne i Tydssland, saavel som deres Glæde over sammes bibelske Enfoldighed i Henseende til Daab og Nadvere, tilspiede, at Amerikanerne var strenge Communionister af Praxis, og at de troede, at vi kunne vilde blive kronede med Held og Befsigelse, naar vi blev ved at holde fast ved den sluttede Communion. Han gjorde saa endnu opmærksom paa to Punkter, nemlig 1), at Tiden ifølge de Amerikanske Brødres Anskuelse, nærmede sig med en mægtig Aflor, da vi paa en mere udførlig Maade maatte sørge for Udbanelsen af vores Prædikanter og bernest 2) troede de ogsaa, at vor Opmærksomhed noget mere end forhen maatte rettes paa passende Bedehuse, Kapeller og deslige. Amerikanerne ønskede at erholde en udførlig Efterretning angaende det sidste Punkt, da de mulig agtede at hjælpe os.

Efter en kort Pause og Afsyngelsen af en Psalme, fremstillede Br. Oncken Mr. Sharp af Cupar i Grevskabet Fife i Skotland, som den Mand, ved hvis Hjælp det var blevet ham muligt at ansette 8, 9 ja 10 Missionærer mere end ellers; som den Mand, der i Vintertiden havde gjort sig saa megen Umage med at samle Penge for os; hvorfor Br. Spurgen havde tillagt ham Doctortitelen som Betler for Herren.

Br. Sharp holdt nu ogsaa et længere Foredrag, i hvilket han udtalte sin Glæde over at være samlet med saamange elskelige Brødre, og i hvilket han fortalte, hvorledes han i Løbet af 4 Aar havde samlet 10,000 Thaler for den tydsske Mission, og desuden havde han, som Br. Oncken bemærkede, testamenteret den tydste

Mission endeel af sin Formue. Forsamlingen, som hørte paa denne Broder med den styrste Glæde, udtalte sin hjertelige Tak til ham og tillige det Haab, at han i Fremtiden vilde tænke paa os. Br. Onden rakte ham sin Haand og gav ham et Broderkys som Legn paa vor Taknemmelighed.

Tredie Møde.

Tirsdag den 13de August, Eftermiddag Kl. 4

Begyndt med Sang og Bøn. Da den evangeliske Alliance havde indbudt enkelte af vores Brødre til at tage Deel i dens Møde i Amsterdam, saa bragte Br. Onden denne Sag paa Bane; men da man formedelst vor egen Konferens ikke godt kunde sende nogen Deputation dertil, blev det overladt Br. Lehmann at sende en broderlig Skrivelse til den og med det Samme at tale den, fordi den havde søgt at udvirke Frihed for os paa flere Steder. Efterat man en kort Tid havde talt om Br. Berneikes Forslag om den bedste Indretning af Konferenser, frede man til at tale om Missionen. Br. Lehmann indledede denne Gjenstand med følgende Ord: „Herren har dannet os til sin Naades Sendebud; vi skulle være virksomme i Missionen. Guddommelige Formaninger gaae ud paa, at vi skulle „arbeide, saalenge det er Dag; thi Natten kommer, da Ingen kan arbeide“. Forståttelsen, at alle Verdens Riger skal blive Guds og hans Salvedes, opmuntrer os til Missionsanstregelser. Vor Frelsers sidste Besaling til sine Disciple lyber saaledes: „Gaaer ud i al Verden, lærer alle Folk og døber dem i Navnet Faderens, Sønnens og den Hellig Aands. Enhver Menighed er en Missionsmenighed. Dette Kapel kaldes derfor særlig „Missions-Kapel“. Der findes for Tiden mange Egne, til hvilke Herren ligesom viser hen, for at vi skulle virke der og sende dem Evangelister.“

Efter saadanne indledende Ord talede man først om de nærværende Fornsynsheder i Stralsund, Hammerstein, Stolzenberg, Rositten og Stuttgart, i hvilke Menigheder det deels ansaaes fornødent at ansætte Missionærer og deels at forflytte en eller anden, da man havde saa stor Mangel paa visse Steder, medens man paa andre nok kunde undvære een.

Fyrend dette Møde sluttedes, dreiede Talen sig ogsaa om Øster-

rig, men da Tiden at slutte Eftermiddagsforhandlingerne var kommen, saa blev denne Sag udsat.

Fjerde Møde.

Onsdag den 14de August, Formiddag Kl. 8.

Br. Lehmann indtog Forstædet. Efter indledende Sang og Bøn, aflagte de ordnede Brødre deres Beretning. Br. Braun meddelede, at der siden sidste Konferencen kun i faa Tilfælde var gjort Fordring paa deres Virksomhed. 1863 blev visse Anliggender i Rusland ordnede. 1864 havde de sluppet med at tildele nogle Menigheder Raad. 1865 havde de i Hamborg i 8 Maaneder havt Missionslærlinge, som havde udmarket sig ved Flid og godt Forhold; som ordinerede vare de fleste af dem reiste tilbage til deres Hjem. I Præns Lau vare Sagerne blevne ordnede. Br. Kühner var kommen til København, Br. Haupt til Barmen, Br. Freitag til Lybæk, Br. Berner ikke til Königsberg. — Der var foreslaaet at Br. Gutsché skulde reise til Afrika, og Bestemmelsen var, at han skulde reise dertil strax efter Konferencen. — To Brødre havde været i Rusland at undersøge Tilstanden i Menighederne og vilde afgive Beretning desangaaende.

Br. Oncken meddelede at Br. Lehmann og han havde været i Memel at raade Bod paa en opstaaret Adskillelse, hvilket just ikke lykkedes i Dieblikket; men alligevel havde dog deres Bestræbelsler baaret gode Frugter i den senere Tid, saa at den største Deel af de 50, som dengang trædte ud af Menigheden, Tid efter anden vare vendte tilbage igjen.

Fra 1ste Juli 1863 til 1ste Juli 1867 indkom:

Til Missionen	5314	Rd.	4	Mt.	-	Gt.
Til Forbundsklassen	4288	"	1	"	12	"

Tilsammen 9602 " 5 " 12 "

Udgiften beløb sig til . . . . . 9037 " 1 " 13 "

Kassebeholdningen til . . . . . 565 " 3 " 15 "

Indtægten til Invalidkassen beløb

sig til . . . . . 394 " 4 " 8 "

Udgiften til	33 Rd.	2 Mt.	- St.
Kassebeholdningen til	361	2	" 8 "
Enkelassen. Indtægt med Kassebe-			
holdning	6873	" - "	1 "
Udgiften	6780	" - "	" "

Bliver i Kassen . . . . . 93 " - " 1 "

Statistikken angaaende de fire sidste Aar stiller sig saaledes:
 Døpte 6956, Gjenoptagne 774, Døde 777, Udelukte 2009, Udvandrede 1059, Neen Tilvært 3940, Totalsummen ved Enden af 1866: 15229. Menighederne have formeret sig med 13 og tælle nu 87.
 — Stationerne have formeret sig med 76 og bestaaer af 1088.

Efter en kort Pause indtog Br. Oncken Forsædet, og gav derpaa de engelske Brødre nogle Forklaringer angaaende Statistikken. De fire Foreningers Repræsentanter blevne udnævnte til at eftersee Regnskabet, hvorpaa de ordnede Brødre nedlagde deres Mandat.

Br. Oncken mindede nu om, at det var den høje Tid at give Ordet til Br. Collins og Cooper, som de forenede Menigheders Deputerede i Suffolk og Norfolk i England, der have beviist os en stor Deeltagelse siden deres første Bekjendtskab med os.

De nævnte Brødre hilse Forsamlingen, glæde sig ved Besøget love fremdeles at komme os til Hjælp.

Br. Mac Allen, Pastor for Menigheden i Cuper, i hvilken Br. Sharp er Diacon, og Mr. Scott fra Edinburgh, talede nu ogsaa nogle hjertelige Ord til Forsamlingen, hvorpaa Konferensen udtalte dens hjertelige Tatnemmelighed til disse Brødre. Mødet sluttedes.

Femte Møde.

Onsdagen den 14de August, Eftermiddag Kl. 4.

Br. Oncken indtog Forsædet. Flere engelske og amerikanske Brødre udtalte sig nu for Konferensen. Disse Brødre vare: Houghton fra Liverpool i England, som er personlig kjendt med Br. Oncken og som har ydet os kraftig Hjælp, Mac Ilvain, Diacon i en Menighed i Grenoc i Skotland, Br. Gubelmann, Forstander

for en tydsk Baptist-Menighed i St. Louis i Nord-Amerika, Br. Schneider, Forstander for en tydsk Menighed i Baltimore, og Br. Heisig, Forstander for den nylig stiftede tydsk Baptismenighed i London.

Konferensen udtalte sin Taknemmelighed til alle disse Brødre for deres hjertelige Meddelelser og Opmuntringer.

Efter en kort Pause meddeelte Br. Vogel endeel om sin Reise til Rusland, som han i Følge med Br. Penski havde gjort for at raae Bod paa enkelte Uordener, som vare indtraadte i vore derværende Menigheder.

I følge Broderens Meddelelse tæller vore Menigheder i Wolhynien i Middel-Rusland 900 Medlemmer, som ere dragne derhen fra Menighederne i Øst- og Vestpreussen, Masuren og Polen. Da Ophævelsen af Livsegenskabet i Rusland twang mange af Godseierne til at selge deres Landeindomme, fordi Bønderne ikke mere vilde arbeide for dem, saa loffede dette mange af vore Medlemmer til at reise derhen for at kjøbe disse Ejendomme. Men deres Forventninger ere ikke tilfredsstillede. Mange, som have været der i 3 Aar, boe endnu i Jordhytter. De Fleste af dem ere komne i stor Fattigdom og ifølge deraf er det aandelige Liv svækket, ja hos somme næsten gaaet tilgrunde. Stridigheder med Godsholdersne som vilde bedrage dem, have ligeledes skadet deres aandelige Tilstand. Bildfarelse angaaende Lærdommen indsneg sig tillige, saasom at Helvedstraffen vil høre op. Af alt dette opstod ørgelige Forhold i sædelig Henseende, men Udelukkelsen blev ikke anvendt, selv for de største Forseelser. Formedelst Br. Vogels og Penskis Anstrengelser lykkes det at faae de usunde og daarlige Elementer fjernede, saa at Alt nu er ordnet igjen. Da vore Brødre for Tiden nyde en Slags Religionsfrihed i Rusland, saaaabner der sig en stor Missionsmark for os; men det er særdeles nødvendigt at sende dem en erfaren Broder til Forstander.

Br. Niemann og Alt bekræfte, at der siden 1865 er indtraadt en Forandring til det Bedre i Henseende til Religionsfrihed. Godseierne i Kurland, saavel som Præsterne i Polen ville rigtignok ikke vide deraf, man alligevel er det tilfældet.

Sluttelig tækkede man Bødrene for deres Reise til Rusland.

Sjette Møde.

Torsdag den 13de August, Formiddag Kl. 8.

Efter en indledende Opbyggelse, læste Lehmann den af ham til den evangeliske Alliance affattede Skrivelse, hvilken Konferensen antog og hvorfor den talkede ham.

De russiske Anliggender fortsattes og for at faae en Ende paa foreliggende Vanskeligheder valgtes en Comitee, bestaaende af de fire Brødre, som lede Forhandlingerne i de fire Foreninger, tilligemed Br. Penski, Weist, Niemeij, Alf og Ondra. — Br. Niemeg anbefalede en Missionær for Kurland, der saafnart de derværende Medlemmer have ordnet sig til en selvstændig Menighed, kunde beklæde Forstanderembedet. Dort Missionsværk, som tog sin Begyndelse der i Aaret 1860, har havt en saadan Fremgang, at der nu findes over 1200 Medlemmer.

Paa Br. G. W. Lehmanns Spørgsmaal om vore Sødsklender første et christeligt Levnet, blev svaret, at der kunde gives dem det bedste Bidnesbyrd. Ifølge en nøjagtigere Prøvelse af Sagen blev det besluttet at lade Br. Gärtner til sin Sundheds Forbedrelse komme til Hamborg, saa kunde han med det Samme bedre udrustes for Missionsværket i Kurland. Udførelsen af disse Anliggender blev nu overladte til de ordnede Brødre.

Efter en kort Pause talte Br. Ondra Endee om Forholdene i Middle-Russland, sin Udygtighed til Missionsværket, og ønskede enten Br. Alf eller Br. Weist dertil, da Sødsklender der gjerne ville bidrage til en af disse Brøders Understøttelse.

Br. Oncken bemærker, at man ikke alene bør see paa paa sin Svaghed, men paa den store Gud, og viser hen til Timotheus, som ogsaa var ung, men sund i Læren og en dygtig Arbeider.

Br. Brauu førte nu Talen hen paa Syd-Russland det vil sige Egnen ved Odessa og Wolga. I tidligere Tider har Herren gjort store Ting der, og Folket har fra første Tid af havt Tilbøjelighed til vore Grundsætninger. De derværende Brødre have erklæret sig villige til at bidrage 100 Rubler (142 Rd. 3 Mt.) til en Missionær, som de ønske at faae. En Broder vilde ikke alene finde en stor og meget lovende Arbeidsmark der, men ogsaa den bedste Modtagelse hos Medlemmerne. Br. Braun ytrer det Onske,

at der snart maa komme Brødre paa Missionsskolen igjen. — Nogle Brødre blevne bragte i Førslag.

Talen dreiede sig nu om Østerrig. De derværende Udsigter for Guds Rige, den allerede stedfindende Udbredelse af Bibler og Traktater — de Medlemmer, som findes i Wien, Böhmen, Ungarn og Siebenbürgen — Størrelsen af den havte Frihed, som er størst i Ungarn og mindst i Siebenbürgen — Alt blev taget under Overveielse. Der præficedes især en Missionær for Ungarn. — De øvrige Forhandlinger desangaaende opfattes til næste Dag, da de forskellige Foreninger agtede at samle sig først i Eftermiddag.

Syvende Møde.

Fredag 16de August, Formiddag Kl. 8.

Efter en yderligere Forhandling angaaende Østerrig, i hvilken der blev fremhævet, at naar andre Partier allerede havde begyndt at virke der, saa burde vi heller ikke holde os tilbage, især da vi ikke burde vente til vi fik fuldstændig Religionsfrihed, og vores Gudstjeneste i Wien holdt jo allerede deres Førsamlinger, hvilket vel ikke var tilladt, men som dog gif nogenlunde godt. Man foreslog at sende en Broder dertil som Professionist, der kunde arbeide de fire Dage i Professionen og de andre for Guds Riges Sag. Broder Oncken præficede at Førsamlingen vilde udtales sig med Hensyn til hvor præstværdigt det var, at ansætte en Broder for Ungarn. — Dette blev understøttet og Talen dreiede sig nu om en dertil egnet Person. Endelig bestemmede man at sende en erfaren Broder til Wien for at undersøge Forholdene som derpaa skulde give Melding derom.

Dernest kom Danmark paa Tale. Oncken bemerkede at da de danske Brødre agtede snart at afreise, saa maatte der nu gives dem en Leilighed til at meddelle noget om Forholdene i Danmark. For alle Ting burde de fijere Brødre bydes velkommen, at de høre blevne i Forbundet, trods de store Storme, der havde raset over dem. Han nærede det Haab, at Tiden var kommen, da der vilde udgydes en ny Belsignelse over dem, og det maatte betragtes som Guds naadige Styrelse, at Br. Købner var kommen tilbage til sit Fædreneland.

Br. Købner takkede først i alle danske Brødres Navn For-

bundet for den aandelige og timelige Hjælp, den havde ydet de danske Menigheder. Dernæst talede han om at faae en Missionær for Kjøbenhavn, at han ogsaa kunne faae Tid til at besøge de andre danske Menigheder, som det jo oprindelig var Bestemmelserne at han skulde. En Broder, som man havde tænkt paa at ansette som Missionær, nemlig Br. Jessen, havde Herren bortfaldt. Købner skulde udgive en ny Psalmebog, men der kunde ikke blive Tid dertil. Han talede nu ogsaa om Nødvendigheden af at faae en Missionær for Syen, hvor Guds Værk er gaaet tilbage saavel i Odense som i Nyborg. Dernæst behøvede vi Traktater og blandt disse en Daabstrafstat. — I alle danske Brødres Navn bad nu Br. Købner Br. Oncken at komme til Kjøbenhavn, for at tage Deel i Kapellets Indvielse, hvilket han lovede.

Købner meddeleste nu lidt om de enkelte Storme, der vare gaaede hen over de danske Menigheder, fortæller tillige om det Kjøbenhavnske Kapels Opførelse, hvortil der fattedes Penge, og til sidst talte han om Søndagssskolen i Kjøbenhavn.

Br. Oncken trøstede ham med, at de vilde gjøre alt muligt for at hjælpe os.

Br. Laurits Jakobsen, Br. Schmidt og Larsen fortalte derpaa lidt om Guds Riges Udbredelse og deres Virksomhed paa deres Egne.

Br. Ryding begyndte med et Tilbageblik paa den Kjøbenhavnske Menigheds Stiftelse, den 30te Oktober 1839, Br. Oncken havde dengang været en Prophet; thi medens han visite hen til det stormende Veir, det dengang var, havde han sagt: „Denne Menighed kan vist vente mange Storme.“ Det var Br. Ryding en stor Glæde, at Br. Købner var kommen til Kjøbenhavn, og paa en rørende Maade udtalte han sin Taknemmelighed.

Konferensen udalte sin Taknemmelighed til de danske Brødre for hvad de havde meddelt den.

Et Par Brødres Forslag, at samle Penge til Kapellet i Kjøbenhavn, blev understøttet og vedtaget.

En forbireisende Broder, som agtede sig til Amerika, tog nu Aftled med Konferensen.

Ottende Møde.

Fredag den 16de August, Eftermiddag Kl. 4.

Efter en indledende Opbyggelse dreiede Talen sig først om Syd-Afrika, hvor der findes endel tydse Baptister, som gjen-tagne Gange have strevet til Br. Oncken at sende dem en erfaren Broder til Forstander. Dette Ønske var nu sin Opfyldelse nær, idet Br. Hugo Gutsche havde paataget sig at reise dertil som Missionær.

Dernæst blev der talt om det mægtige China med dets 430 Millioner Indbyggere, blandt hvilke der indtil nu kun findes 150 til 200 Missionærer og blidt over 3000 Omvendte.

Br. Bäschlin, som uddanner sig paa et Baptist-Universitet i Bury i England for med Tiden at gaae til China som Missionær, holdt et længere Foredrag om dette Land.

Niende Møde.

Løverdag den 17de August, Formiddag Kl. 8.

Efter den sædvanlige Opbyggelse, talte man om, hvorfra man skulde faae alle disse Missionærer. Man var imod at nævne saadanne Brødres Navne for Konferensen, som foreslorges af Enkelte, men derimod blev det besluttet at opgive dem for Missionscomiteen, som for denne og andre Sagers Skyld samlede sig om Eftermiddagen. Dernæst talede man lange om Pengemid-lernes Anskaffelse til Udsendelsen af alle disse Missionærer, og ved Slutningen af Mødet tog Br. Gubelman fra St. Louis i Amerika Afsked med Konferensen, da han aagede at afreise. Han sagde blandt Andet, at han havde fundet mange stjønne Gaver i Tydkiland, men den Gave, at give meget for Herrens Sag var endnu ikke ret udviklet.

Tiende Møde.

Mandag den 19de August, Formiddag Kl. 8.

Først meddelelte Br. Lehmann, at man havde anbefalet Mis-sions-Komiteen 15 Brødre till Missionærer, med hvilke der kunde indledes Brevvexling, hvorpaa de nærmere Forhandlinger disse Sager engagende blev overladt til de ordnede Brødre.

Br. Bernicke fremførte de rpaact Forslag om Menighedsorden,

som alligevel efter længere Diskussion blev lagt til Side, da man havde det som Princip, og for en stor Deel ogsaa som Praxis. — Dr. Warren advarede Konferensen ikke at gjøre for mange Lovs i Menighedsager.

Derpaa dreiede Talen sig om vi kunde gjenoptage saadanne Personer, som varne blevne udelukkede, fordi de havde giftet sig med Vantro.

Et Exempel anførtes. En Søster i Wolmarstein havde giftet sig med en Vantro, var derfor bleven udelukt, havde siden følt Fortrydelse over sin Synd og ønskede nu Gjenoptagelse. — Fire Brødre forsvarede med stærkt Eftertryk den Grundsetning at saadanne, som indgaae Egteslab med Ulovmede, ikke kunne optages igjen, uden saa var, at de stilte sig fra den Person, for hvis Skyld de varne blevne udelukkede, ligesom man maatte stille sig fra enhver som helst anden Synd, hvorfor man var udelukt — Konferensen udtalte sig derimod ved Afstemningen saaledes, at hvorvel Enhver, som forlovede og giftede sig med en Vantro, burde udelukkes af Menigheden, saa burde en saadan Person dog gjenoptages, naar man havde Wishet for, at han virkelig erljendte og fortrod sin Synd, uden at Skilsmisse kunde fordres, da Guds Ord i det nye Testamente var imod Skilsmisse, og det desuden var imod det nye Testamentes Aand, at have Udelukkelser, efter hvilke ingen Gjenoptagelser kunde finde Sted.

Om Eftermiddagen holdtes intet Møde.

Ellevte Møde.

Tirsdag den 20de August, Formiddag Kl. 8.

Den ovennævnte Sags Forhandling udfyldte ikke alene den største Deel af det sidste Møde, men ogsaa det Halve af dette. — Efter Pausen forhandlede man om Forhøjelse af Missionærernes Løn.

Br. Geißler, som stillede dette Forslag, havde nedskrevet sine Tanker, og derhos ordnet dem saa vel, at man almindeligt ønskede, at udgive dem, som et lidet Skrift for sig selv.

Herpaa udtalte Br. Købner sig angaaende Forstanderne Indflydelse paa Menighederne Beslutninger. Han sagde, at en Forstander ikke burde forhindre en Menighed i at faae

en Sag bragt til Aftemning, selv om han havde en anden Mening end Menigheden. Forstanderen havde rolig at finde sig i Sagens Udfald som ethvert andet Melem; dog hvis han var en Mand der var agtet og elset af sin Menighed, fordi han deels var en sand Herrens Ejener og deels ogsaa kjendte Guds Ord, saa vilde det sielden forekomme, at Menigheden stemmede imod ham.

Br. Bues anbefalede, at Forstanderen aldrig burde taget Ordet først. Han burde tale saaledes, at han havde det sidste Ord; og at Ingen med Føje kunde tale efter ham.

Man talede derpaa ogsaa om Meningen efter de Ord: „Hvad der er bundet paa Jorden, det er bundet i Himlen.“ Købner sagde, at dette havde ikke Hensyn til Menighedens Beslutnings Natur, som om denne var upaatvivlelig rigtig, men til Menighedens Autoritet. Som en Faders, en Øgtemand's eller en Ørighed's Autoritet stedse maa betragtes som fra Himmelten, men ikke deres givne Bud eller Besalinger, saaledes er det ogsaa med Menighedens. Hvad den beslutter, det hør gjelde saavel for Forstanderen som for alle Medlemmer. — I Henseende til Indflydelse har Forstanderen Talesfrihed, som et andet Medlem, men den afgjørende Autoritet har Gud givet Menigheden. — Ifølge heraf gør Br. Købner det Forslag, at Konferensen bør uttale dens Anskuelse, at Forstanderen har ingen Ret til at forhindre Menigheden i at stemme, men Menigheden har at afgjøre Sagen. — Dette blev understøttet og antaget.

Br. Schaufler troer nu ogsaa, at der hør tales lidt om Menighedens Bligt ligeoverfor dens Forstaader, da den nylig tagne Beslutning foreskriver Forstanderne bestemte Grundser. Han viser hen til, hvorledes Menigheden ofte gaaer ganske uforberedt til Sagen, medens Forstanderen har overtaenkten med Bon og deslige efter Guds Ord.

Br. Lehmann ønsker af dene Grund den Tilsætning: Conferensen erklærer sig fremdeles derhen, at de Ord i Ebr. 13, 17: „Adlyder Eders Veiledere osv.“ ikke derved maa betragtes som ophævede. — Ligeledes understøttet og antaget.

Tolvte Møde.

Tirsdag den 20de August, Eftermiddag Kl. 4.

Man gik nu over til at tale om hvorledes Kapellerne

funde sikres som Menighederne's Eindom og om en Kapelbygnings Comitee osv. — Da Menighederne i Preussen ikke ere anerkjendte, saa kunne deres Kapeller heller ikke indføres paa Menighedens Navn, men kun paa Forstanderens, hvilket jo kan have mange Ulemper. Det blev fra alle Sider anset for nødvendigt at stille Kapellerne saa sikre, som muligt. Man talte dernæst om at indgaae til Regjeringen med en Ansøgning om Anerkjendelse, hvorved Kapellerne da ogsaa vilde blive anerkjendte for kirkelige Bygninger, som tilhørte Baptistmenigheden og af hvilke man saa ikke skulde betale Afgifter. Endelig talte man om de fornødne Penge til Kapellers Opførelser, ved hvilken Leilighed Br. Lehmann paany anbefalede at oprette et Fond, som kunde udlaanes til Afsbetaling i flere Aar efter hinanden.

Br. Wilkin fra England bemærker, at han er Medlem af en saadan Kapelbygnings Comitee. De udlaane fra 200 til 1500 Rand paa 10 Aar og det gaaer meget godt. Han troer, at Br. Oncken skuldt samle en Kapital hertil, som senere kunde udlaanes. — Broderen udtalte sin inderlige Sympathi for os og tog derpaa en hjertelig Afsked.

Forhandlingerne angaaende Kapelsagen endtes med, at der valgtes en Comitee, som skulde bestætte sig med Kapellers Opførelse og deslige. Til denne havde Menighederne saa at henvende sig, naar de ønskede at opføre Kapeller. Disse Brødre havde tillige at være Menighederne behjælpelige med at samle Pengesiddrag osv.

Bed Slutningen af dette Møde blev Menighederne i Bischoffszell og Herisau, Hamsverum, Verlat Janeter, Herford og Elmshorn optagne i Forbundet.

Trettende Møde.

Onsdag den 21de August, Formiddag Kl. 8.

Missionen i Afrika kom først paa Tale, Konferensen anbefalede den og overlod Sagen til Missions Comiteen.

Dernæst talede man længe om Opførelsen af et Waifenuus, som fra flere Sider blev anset for nødvendigt, idet det var vor Pligt som Christne at sørge for vore og Andres forældreløse Børn.

Derpaa fremkom det Spørgsmaal: Naar sluttes det chri-

telige Egteslab? Ved Forlovelsen, eller ved den borgerlige Vielse eller ved Vielsen i Menigheden. Hørte Brødre talte over denne Gjenstand. Købner udtalte sig med særdeles Eftertryk mod Saadanne, som meente, at Egteslabet var sluttet med Forlovelsen. Denne Mening stammer fra Kjødet. Sagen er denne: I det Gamle og Nye Testamente omtales intet Egteslab uden Bryllup, altsaa bør det ogsaa være saaledes hos os: Intet Egteslab eksisterer uden at der er holdt Bryllup. Vielsen bør ikke foretages i en Krog, men der bør være Vidner tilstede og Guds Ord skal bruges. I de fleste Stater maa der efter Loven først indgaaes borgerligt Egteslab før det kan indgaaes for Herrens Ansigt i Menigheden; men det kan skee, at en Vielse ikke har fundet Sted i Menigheden, som for Exempel, naar Personer have ladet sig vie af Øvrigheden, medens de vare udelukte af Menigheden og maaskee ogsaa have undladt at lade sig vie paa anden Maade. Desuden have vi en Mængde Egteslabor, som ere sluttede af lutheriske Præster. Disse ere kun borgerlige Egteslabor; thi Statskirkenes Præst er i dette Tilfælde kun Statens Tjener. I alle ovennævnte Tilfælde bør det blot borgerlige Egteslab anerkjendes for gyldigt. Man bør imidlertid anbefale alle Sødslende i saadanne Lande, hvor Loven twinger dem til at lade sig vie af en Præst, ogsaa at lade sig vie af vores Brødre. Dette Sidste bør skee efter at borgerligt Egteslab er indgaaet, men en bestemt Form med Hensyn til Vielsen i vor Menighed kan man ikke foreskrive. — Dette blev antaget som Konferentsens Mening.

Efter en kort Pause talede man om Traktatuddelen. 1) Hvorledes man bedst kunde uddele dem — med Høflighed. 2) Hvilke Traktater der helst ønskedes. 3) Hvorledes man bedst skulde fage Penge ind til Traktatkassen. 4) Hvorledes man bedst kunde opmuntre til Traktat-Uddeling, og 5) hvilke Erfaringer man havde gjort i dette Værk. — Til sidst dreiede Talen sig om nye Traktater, deres Indhold, Titler osv.

Bed Slutningen af dette Møde valgtes Br. J. G. Onden, G. W. Lehmann, Købner, Beyebad, Braun, Jochimsen, Bække, Windels, J. A. G. Meyer og Schausler til Forbundets ordnede Brødre for de næste tre Aar.

Fjortende eller sidste Møde.

Onsdag den 21de August, Eftermiddag Kl. 4.

Først blev det udtalt som et almindeligt Ønske, at de ordnede Brødre maatte komme sammen et Par Dage førend næste Konferents Begyndelse, for at overveie de foreliggende Spørgsmaal og for at forberede Alt til Dagsordenen. De, som ønskede at gjøre Forslag eller Spørgsmaal, burde møde for dem og begrunde dem nærmere.

Dernæst talede man om Medlemsbeviser, og hvorledes en saadan Anbefaling skulde strives. Hvis et Medlem havde fortjent det, burde man tilføje en særegen Anbefaling, men selv om det ikke fortjente en særlig Udbævelse, burde man dog ikke tilføje, at det havde været udelukk osv.

Derefter dreiede Talen sig om en fælles Forening og Virksomhed med Hensyn til Søndagsstoler, og det blev besluttet at udgive et „Børneblad“.

Derpaa blev Opmærk omheden ledet hen paa Signeri og deslige. Konferensen udtalte, at Signeri med alle Sympathikoner var Synd, som burde straffes.

Br. Oncken omtalte dernæst Talsigelsen ved Nadveren, og sagde, han havde ofte fundet, at enkelte Brødre, istedetfor at holde en barnlig Talsigelse, indbefattede alle Slags Syndsbekjendelser og andre Ting derimellem. Han anbefalede Ukonstlethed og Barnlighed i Bønnen, saavel som ved hele Nadveren.

Derefter talede Br. Oncken om den overdrevne Luxus i Klædedragt, som ofte finder Sted i vore Menigheder, især iblandt det kvindelige Kjøn, og hvad der meget ofte er forbundet hermed — nemlig at gjøre Gjeld. Han figer: Vi leve i den største Letsindigheds Tid, og det er svært at træde dette Onde imøde med den rette Kraft. Det gør ham ondt, at saamange af Søstrene lade sig henribe af Moden, hvilket jo er aldeles mod Christendommens Land. Desuden kostet saadan Stads Penge, som kunde anvendes til Missionen. Han figer, at der i denne Henseende maa indtræde en Reformation; han viser hen til Guds Ord, som anbefaler Simpelhed i Klædedragt, og anmoder de tilstede værende Brødre om at aflægge et Vidnesbyrd mod denne Luxus i Klædedragt. Endelig er han ogsaa imod at Brødre bærer gyldne Uhrkjæder.

Dr. Warren tog nu en hjertelig Afsled med Konferensen og sagde til Slutning: „Bliver ved Genføligheden, som er i Christo, værer faste, værer væragtige i Ønnen, sætter Eders Tillid alene til Christi Fortjeneste og haaber alene paa Gud i Henseende til Frugt af Eders Arbeide! Lev vel! „Br. Oncken foreslog hjertelig at takke ham for hans Besøg, hvilket var os til en rig Belsignelse, og at bede ham om, naar han kom hjem til Amerika at gøre Alt muligt for os, at vi lunde blive sat i Stand til at forhætte Herrens Værk. — Førsamlingen reiste sig eenstemmig herfor.

Br. Braun anmelder Brødrene om, stedse i Statistiken at op tegne de indkomne Bidrag, saavel som tilbørligt at udføre alle Rubriker.

Br. Geißler udtales sig mod Kyssets Misbrug som christelig Hilsen. Han bemærker, at det er blevet Mode hos os ved enhver Gang man seer hinanden at hilse med Kys. Hvor dette er blevet til en tom Vane, der bør det forkastes som et Hykleri. Lad os afskaffe denne Misbrug. Hvor Skriften taler om Kys, der bliver det kaldt „et helligt Kys“, „Kjærlighedens Kys“. Men som en blot Sædvane har denne Stik intet Værd. Hvor staarer der i Skriften: „Da Disciplene havde nydt den hellige Nadvere, kyssede de hinanden.“ Br. Geißler formaner til at virke mod enhver liggende Misbrug.

Br. de Haan af Emden blev nu fremstillet for Førsamlingen. Han hilsende den, og udalte det Haab, at han næste Gang kunne tale bedre tydlig.

Den næste Konferenise skal afholdes i Hamborg 1870.

Konferensen udtalte nu sin Tæknemmelighed til den hamborgske Menighed for dens Gjæstfrihed, saavel som til Br. Oncken, der havde ledet Forhandlingerne, til Sekreteren og til Sanghoret. Den sluttede nu med en hjertelig Afskedtale af Broder Oncken og en inderlig Øjn af Br. J. Röbner.

